

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 50 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. računi: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Obrtni zakon

Vsa naša gospodarska javnost je z zanimanjem dočakala objavo novega obrtnega zakona, ki nosi v aršinski naslov »Zakon o radnjama«. Ta zakon ureja osnove trgovskih, obrtnih in industrijskih obratov ter je eden najvažnejših zakonov za našo gospodarsko življenje. Zakon obsega 441 paragrafov in bo dobil obvezno moč štiri mesece od dne svoje objave v »Službenih novinah« (Op. ur.: »Službene novine« prinašajo ta zakon z datumom 9. novembra v štev. 262.)

Splošno moremo reči, da zakon zadovoljivo ureja vprašanja, katerih se tiče, saj bazira glede sistema večinoma na dosedanjem dobro in dolgo preizkušenem zakonu iz bivše monarhije, upa šteta pa tudi zakonodajo drugih držav.

Iz določb obrtnega zakona so izvzeti: poljedelska produkcija, rudarstvo, monopoli, zrakoplovstvo, plovnica, železnice itd. Zelo važna je določba o delih v vojnih zavodih in delavnicah, v javnih, dohodnih in vzgojnih zavodih, poboljševalnicah in kaznilnicah, glede katerih se določa, da ta dela ne spadajo v obrtni zakon, če se ne izvršujejo po naročilu in za javno prodajo. To je bilo doslej dovoljeno, kar je vzbudilo mnogo pritožb pri prizadetih obrtniških krogih in bo sedaj izigravanje nemogoče. Iz zakona je izzeta tudi domača delavnost.

Na splošno ureja zakon obrti v dve skupini:

1. na podlagi obrtnega lista in 2. na podlagi koncesije (dovoljenja). Druga važna opredelitev po zakonu je tudi vezanost na usposobljenosti izpit, ali število obrti, ki so vezane na usposobljenostni dokaz znaša po novem zakonu 88, dočim jih je bilo v sedanjem zakonu samo 54. Na usposobljenostni dokaz je navezana tudi trgovina z izjemo branjarije in podobnih malih trgovskih obrti. Načelo, ki je uveljavljeno, določa, da znaša učna doba 2 do 4 leta, pomočniška doba 3 leta. Nato je treba položiti tudi mojstrski izpit. Nadomestilo za tak dokaz usposobljenosti je tudi dovoljenje enakovrednih strokovnih ali drugih šol. Vendar pa šole deloma ali v celoti nadomestujejo mojstrske izpite.

Kar se tiče prehoda iz ene obrti v drugo, je treba pri prehodu v sorodno obrt mojstrskega izpita, kar se pa tiče prehoda v istovrstno obrt, pa zadostuje izučenost ene same obrti. To velja na primer za brivce, frizerje, lasničarje in manikerje, ki spadajo v eno obrtno skupino. Pač pa je v zakonu določeno, da izključno ženske obrti (na pr. klobuki, svetle, šipke itd.), kjer more minister urediti krajši čas učenja in pomočniške dobe (§ 30).

Za produktivne večkratne, industrije itd. ne velja dokaz o usposobljenosti. Pač pa je važno, da rokodelskih obrti, ki so vezane na usposobljenostni dokaz, ne smejo izvrševati pravne osebe (delniške družbe, družbe z omejeno zavezo in gospodarske zadruge). Izjemo pa tvorijo zadruge, če so vsi člani upravičeni k izvrševanju obrti.

Na podlagi § 19 je opravljanje trgovskih obrti vezano na usposobljenostni dokaz. Za usposobljenostni dokaz velja: dveletna učna doba in dveletno pomočniško delo v trgovski obrti. Usposobljenost se bo dokazala praviloma z učenim sprečevalom in poslovno knjižico, oziroma spričevalom o končani šoli. Važno je, da se smatra za popolno usposobljenost tudi končana srednja ali njej enaka strokovna ali višja šola.

Važne so določbe § 20, ki določajo, da zamenjuje čas učenja v trgovski obrti delo praktikan-
tov ali volonterjev v pisarnah ali poslovnih in-
dustrijskih (tovarniških) podjetjih. Čas zaposlitve v
trgovski obrti pa zamenjuje delo v prodajalnah,
obrnih in industrijskih obratih, kakor tudi delo
v pisarnah in poslovnih, tako da ta čas traja
skupno najmanj štiri leta. Izjemo pa lahko tvorijo
nekatere trgovske obrti ali posamezne stroke teh
obrti, ker lahko ministrstvo predpiše z uredbi, na
kak način se lahko osvobodijo obveznosti posebne
usposobljenosti. § 60 našega obrtnega zakona, za katere je
potrebno dovoljenje (koncesija). To so deloma tra-
govske, deloma industrijske obrti in je usposob-
ljenostna zahteva različna. Teh obrti je 36; doslej
jih je bilo približno prav toliko. Na novo je ome-
niti, da tiskarska obrt ni več koncesijirana, ker
je uvrščena med rokodelske. Tudi zoboluhniški niso
več koncesijirani. Glavni § 1 spada navo-
med koncesijirane obrti bančni zavodi, menjal-
nice in zavarovalnice. Med drugimi našega zakon
tudi biroje za zastopanje pred upravnimi oblastmi.
Javna skladišča spadajo sedaj tudi med koncesijo-
nirane obrti.

Praviloma izdaja obrtne liste obrtni oblasti
prve stopnje. To velja tudi za koncesijirane obrti.
Izvzeti so posebni slučaji, ki so pridržani banom
(v 21 slučajih). Samo najvažnejše pange so pri-
držane ministrstvu. Zakon ureja okvirno tudi od-
piranje in zapiranje lokalov in razprodajo. Para-
grafi od 187 do 195 vsebujejo določbe o sejnih in
tržnih dneh, §§ 196—205 pa naštevajo ugodnosti
za pospeševanje delavnosti v državi.

V drugem delu so večinoma socialno-politične
odredbe o pomožnem osebju. Uvodoma so splošna
navodila, nato so urejeni pravni odnosi učencev,
pomočniški izpiti, strokovno-nadaljevalno šolstvo
itd. Nadalje se uvedejo poslovne knjižice za po-
močnike. V te knjižice bodo organizacije vpisovale
čas zaposlitve pomočnika pri službovalcih. Na-
dalje so posebej določeni pogoji za izpite. Zakon
uvaja tudi razsodišča, ki bodo reševala spore, na-
stale iz službenih odnosov med imetniki obrti
in pomožnim osebjem. Razsodišča bodo odločala v
sporih, katerih sporna vrednost ne znaša nad Din
12.000.

Zakon določa tudi prisilno enovanje združenj.
Praviloma se taka združenja snujejo za vsako pod-
ročje splošne upravne oblasti prve stopnje ali za
področje mesta s pravico splošne upravne oblasti.
Če je število pripadnikov toliko, da zagotavlja
uspešno delo združenja. K prisilnim združenjem
morajo pristopiti tudi državna in samoupravna

Popolna anarhija v Mandžuriji Japonska pošlje velika ojačenja na Nonni — Državljanska vojska tudi pred vratmi Pekinga

Washington, 10. nov. Z. V večerajšnjih razgo-
vorih med predsednikom Hooverjem in Stimsonom
o mandžurskem sporu službeno poročajo, da vlada
ni izdala nobenih izrednih ukrepov. V političnih
krogih prevladuje mišljenje, da vlada proučava
možnost za koncentracijo svojih ladij v okolici Ti-
encina. Ameriška mornarica ima tankaj 40 svojih
ladij. Od teh ladij je ena križarka, 19 rušilcev, 12
podmornic in veliko število patrolnih čolnov. Dr-
žavni departement poroča, da se v Tiencinu nahaja
800 ameriških vojakov za zaščito tamošnjih ameri-
ških državljanov. (V Tiencinu, ki je velika ino-
zemska kolonija in tvori vrata v Peking, je nam-

rež prišlo do velikih nemirov med kitajsko poli-
cijo in uporniki, katere so bržčas naščuvali Ja-
ponci. Pri tem so japonski vojaki, ki stražijo ja-
pansko kolonijo, streljali na kitajsko mesto. — Op.
uredn.)

London, 10. nov. Z. Po japonskih vesteh je ki-
tajski general Ma napovedal japonsko vojno. Pri-
šlo je že do krvavih borb. Japonska je prosila za
ojačenja, ker hoče na vsak način osvojiti izgub-
ljeni meš na reki Nonni. Okrog 11.000 japonskih
vojakov je v strogi pripravljenosti. Japonski vrhov-
ni poveljnik v zasedenem področju je brzojavno
prosil vojno ministrstvo, da pošlje takoj vse čete s

Koreje in tri divizije Japoncev.

London, 10. nov. Japonci so zaneli po vsej
Mandžuriji državljansko vojno. Na japonski strani
se namreč bori general Čankajeng, dočim brani
Kitajsko general Mačančang. Mačančang je Japon-
cem iztrgal zopet most čez Nonni, bržčas z rusko
pomočjo, dočim se Čankajeng skuša polastiti Ci-
eikarja. V Tiencinu so Japonci zaneli vstajo proti
vladi generala Čansulijana, ki se nahaja v Pekin-
gu, zato, da revoltirajo Peking sam. O kaki upo-
savitvi normalnega stanja v Mandžuriji, kakor bi
ga rada diktirala Zveza narodov, ne more zato biti
nobene govora.

Grandi in Litvinov bi rada denarja Kritičen položaj italijanskega gospodarstva — Tudi Rusija v velikih stiskah

Pariz, 10. nov. V diplomatskih krogih ne pri-
pisujejo posebne važnosti potovanju italijanskega
zunanjega ministra Grandija v Washington. Sploš-
no mnenje je, da ne bo mogel Mussolini po svojem
predstavniku Grandiju nič spremeniti na sedanjem
mednarodnem razvoju, kakor je bil začrtan v raz-
govoru med Lavalom in Hooverjem glede na naj-
važnejše vprašanje mednarodne politike, to je na
vprašanje francosko-nemškega zblizanja. Iz dobro
informiranežega vira doznajajo, da ima Mussolini
vse bolj aktualne skrbi kakor je n. pr. vprašanje
razoročitve. Fašistična Italija se namreč bori s hu-
do finančno krizo in prva naloga g. Grandija je,
da izposluje v Ameriki kredite za Italijo ali da s
svojnimi razgovori vsaj pripravi ugodna tla za mo-
rebitno posojilo.

Veliko pozornost je vzbudila v gospodarskih
krogih odločitev največjega italijanskega denarne-
ga zavoda »Banca Commerciale Italiana«, da se
reši težkega bremena, ki si ga je zadela s podpi-
ranjem in financiranjem italijanske industrije. Njen
predsednik Töplitz uživa v mednarodnih gospodar-
skih krogih velik ugled in se smatra za najboljšega
poznaveca italijanskega gospodarstva. Če se je on
odločil za takšen sklep, je dokaz, da preživlja ita-
lijanska industrija res težke čase.

Tudi lira si po padcu funta sterlinga ne more
povečati opomoči in državni proračun z dne 30.
septembra je izkazoval 912 milijonov primanjklja-
ja. Poznaveci italijanskih razmer so mnenja, da se
bo ta primanjkljaj do konca finančnega leta, to je
do 30. junija 1932, povečal na 4 milijarde, ako se
bodo razvijale italijanske finance v dosedanjem
pravcu.

Le z izredno energijo in velikimi žrtvami se
je posrežilo Mussoliniju, ohraniti liro na dosednji
višini. Znano je namreč, da je rezerva italijanske
državne banke obstojala deloma iz angleških dr-
žavnih papirjev, ki so radi padca funta zgubili
okoli 20% na vrednosti. Mussolini je takoj organi-
ziral »obrambo lire«. Iz poročil državne banke je
bilo razvidno, da so njene zlate rezerve padle. Da

bi pomiril javnost, je ministrski predsednik nazna-
nil nakup velike količine zlata. V resnici se je
zlata rezerva banke povečala od 5343 na 5445 mi-
lijonov lir. Toda za nakup tega zlata je banka
uporabila tuje devize, ki so enakovredne zlatu sa-
memu. Tako je po poročilu tukajšnje »L'Informa-
tion« devizna zaloga padla od 3464 na 2937 milio-
nov lir. Med tem ko se je zlata rezerva povečala
samo za 102 milijona, je zaloga deviz padla kar
za 425 milijonov lir. Nato je banka sklenila denarni
obtok od 14.615 na 14.474 milj., to je za 171 mi-
lijonov lir. Kljub temu sklenjen obtok je bila
razlika med nekdanjo zalogo deviz in novo pre-
velika. Ta denar, to je tuje devize je banka po-
rabila za nakup lir v inozemstvu, da obvaruje liro
pred padanjem.

V ta namen se je podal v inozemstvo bivši
minister Volpi, ki je v družbi z g. Zuccolijem od
»Banque Franco-Italienne pour l'Amerique du

Sud« izvršil po nalogu italijanskega finančnega mi-
nistra velike nakupe lire. Volpi je imel nalog, da
ne sme pustiti lire pod tečaj 119 in da naj kupuje,
dokler jo spravi na 123. Samo v nekaj dneh so
nakupi — seveda v veliko zgubo — dosegli 80
milijonov. Največ zgube je utrpelo finančno mini-
strstvo z nakupi na ameriškem trgu. Še danes je
»Banca d'Italia« priprljena prodajati devize, da
vzdrži liro na sedanji višini, ki je po splošni sod-
bi umetna.

Z vidika težkega finančnega položaja, v ka-
terem se nahaja Italija, je treba predvsem gledati
na Grandijevo potovanje v Ameriko. Mussolini je
vselej stavljal v Ameriko največje upe. Ameriki je
že sploščka imponiral red, ki ga je napravil Mus-
solini v državi ne glede na žrtve, ki jih je na-
ložil italijanskemu narodu. Zato pričakuje Mussoli-
ni ne samo moralne, temveč tudi materialne pod-
pore iz Združenih držav.

Po zlato v Pariz!

Berlin, 10. nov. Kljub vsem demantjem so-
vjetskega poslanstva se še vedno vzdržuje glas,
da se sovjetsko gospodarstvo nahaja v hudi stiski
in da bo sovjetska vlada prisiljena napovedati
moratorij inozemskih plačil. Po mnenju strokov-
njakov bodo nastopili za Sovjete kritični dnevi
aprila 1932. Gospodarski referenti tukajšnjih dne-
nikov svarijo trgovce in industrije pred iluzijami
o razvoju kupčij s Sovjeti. V teku prihodnjih treh
let zapadejo ogromna plačila za sovjetska naročila
v inozemstvu in sovjetsko vlado že danes skrbi,
kako bo izvršila svoje finančne obveznosti. Z vsi
vzno se trudi, da bi plačala vsaj stara naročila
in čedalje bolj omejuje nove nabave. Na poti v
Berlin se nahaja precejšnja množina sovjetskega
zlata. Za to korak so se boljševiki odločili zato,
da bi okrepili zaupanje nemških bankirjev in in-
dustrijcev v Rusijo in s tem preprečili širjenje gla-
sov, da ne bo Rusija plačevala svojih dolgov. Se-

veda se radi izvzivanja zlata še bolj omaja finan-
ni položaj sovjetske Rusije. Boljševiki so se odlo-
čili za to pošiljatev po ostrih debatah, in to šele
v trenutku, ko so videli, da se nahaja ruski kre-
dit v Nemčiji v obupnem položaju.

V zvezi s tem kritičnim finančnim položajem
sovjeto se pripravila potovanje Litvinova v Pariz.
Kakor znano, se Litvinov ni vrnil le Ankare v Mo-
skvo, temveč se je iz Carigrada odpeljal v Benet-
ke in je zdaj namenjen v Pariz. Litvinov bi rad za-
ključil pogajanja za sklenitev francosko-ruske po-
godbe, ki naj bi prinesla boljševikom tako potreb-
nega denarja. Že predsednik ljudskega komisari-
jata Molotov je nedavno podal značilne izjave v
tem pogledu. Iz njih je razvidno, da bi se Rusi
radi sporazumeli s Francijo. Vprašanje je, če
ne bodo morda Francozi zopet odbili boljševiške
ponudbe, kakor so jo že avgusta meseca.

V pomoč italijanski industriji

Rim, 10. nov. AA. Tu je bil ustanovljen ita-
lijanski zavod za kredite na nepremičnine. Glav-
nica znaša 500 milijonov lir. Krediti se bodo po-
deljevali podjetjem pod vodstvom italijanskih
državljanov za dobo 10 let.

Ukinitve vrhovnega zakonodajnega sveta

Belgrad, 10. nov. AA. Nj. Vel. kralj je na
predlog pravosodnega ministra po zaslišanju pre-
sednika ministrskega sveta predpisal in proglasil
zakon o ukinitvi Vrhovnega zakonodajnega sveta.

§ 1. Vrhovni zakonodajni svet, ki je bil usta-
novljen z zakonom o Vrhovnem zakonodajnem
svetu in strokovnih komisijah pri pravosodnem
ministrstvu z dne 31. januarja 1930, se ukinde z
dne 30. nov. 1931. Zakonski predlogi, uredbe in
priloge, ki so bili poslani Vrhovnemu zakonoda-
jnemu svetu in o katerih vrhovni zakonodajni
svet ne bo razpravljalo do 30. novembra 1931, se
vrnejo predsedniku ministrskega sveta. Arhiv
Vrhovnega zakonodajnega sveta bo hranilo pravo-
sodno ministrstvo skupno z arhivom ministrstva.

§ 2. Ta zakon dobi obvezno moč z dnem
razglasitve v »Službenih novinah«.

Usoda izjave bivšega cesarja Karla

Dunaj, 10. nov. Ig. Po dolgem iskanju se
sodi, da je dognano, da je izjava zadnjega avstr.
cesarja Karla, ki jo je podpisal ponoči od 10. do
11. nov. 1918, ko je bilo že gotovo, da je monar-
hija propadla, bila uničena 15. julija 1927, ko je
pogorela dunajska justična palača. Cesar Karl je
podpisal to izjavo po nasvetu zadnjega avstrijskega
ministrskega predsednika Lammascha in social-
nega demokrata dr. Rennerja, s tintnim svinč-
kom. Po požaru so v vseh rešenih aktih iskali ta
dokument, pa ga niso mogli več najti. S tem doku-
mentom vred so bili uničeni tudi mnogi drugi do-
kumenti, ki bi bili zelo važni za zgodovino. Izguba
te listine pa je mednarodnopravno brez pomena,
ker je bila cesarjeva izjava objavljena v uradnem
listu.

Buren sprejem Bethlena v parlamentu

Budimpešta, 10. nov. Z. Danes ob 11 dopol-
dne je bil otvorjen po 5 dneh madžarski parla-
ment. Na seji so razpravljali o interpelacijah lo-
kalnega značaja. Nastopili so razni govorniki. Po-
slanec Temesváry je podal poročilo odbora Triin-
tridesetih. Poročilo so socialisti dočakali z ironič-
nim smehom in zaničljivimi klici. Nato je v imenu
manjšine govoril poslanec Bela Farkas, ki je po-
udaril, da današnja vlada ni sposobna za rešitev
večjih gospodarskih problemov, zaradi česar je
najbolje, če odstopi svoje mesto drugi vladi. V
teh parlamentarnih debatah bo sedelo 60 za-
stopnikov, od katerih vsak ima pravico govoriti
po 15 minut, v izjemnih slučajih pol ure. Danes
je govorilo pet zastopnikov. Šef agrarne stranke
Gall je opozoril na velike nepravilnosti pri na-
knadnih parlamentarnih volitvah v Albei lrsi. Toš-
no ob 12 se je pojavil v koridorju parlamenta biv-
ši predsednik madžarske vlade grof Bethlen, ki se
je ponoči vrnil z Dunaja v Budimpešto. Njegov
prihod je vzbudil veliko senzacijo in na vprašanje
časnikarjev je Bethlen rekel, da po njegovem mne-
nju edinstvena vladna stranka ni v nevarnosti.

podjetja, v kolikor opravljajo obrt, ki spada pod
ta zakon.

Za področja banovine pa se morejo osnovati
je nekatere združenja, tako banke, zavarovalnice
itd. Osnovanje prisilnih združenj odobrava pristoj-
na zbornica. Pri združenjih se ustanove tudi od-
bori pomočnikov. Dana je tudi možnost za zavarov-
vanje članov in je prepuščeno ministrstvu, da
predpiše v roku dveh let tozadevno uredbo (za-
varovanje je določeno za slučaj bolezni, onemoglo-
sti, starosti, smrti in nesreče).

Kako raznolika je bila doslej obrtna zakono-
daja, kaže pet del zakona, kjer so našli vsi za-
koni, naredbi, uredbe, pravilniki in odloki, ki o
urejajo obrtne zadeve. Pač pa ostane v veljavi še
vedno cela vrsta zakonov, ki so bili sprejeti in pro-
glašeni v zadnjih letih.

Bethlen bo aktivno sodeloval v političnem življe-
nju in bo redno obiskoval parlamentarne seje, če
mu bodo to dopuščali drugi važni posli. Bethlen
se je nato razgovarjal z zastopniki in nato odšel
v skupščinsko dvorano. Ko so ga socialisti zagle-
dali, so pričeli burno demonstrirati. Pričeli so
klicati: »Dol Bethlen! Ven z njim! Ni za parla-
ment! Pred sodišče z njim! Odgovarjal bo za vse,
kar je delal deset let in ker je uničil Madjar-
skolo! Večina je Bethlenu priredila ovacije. So-
cialisti so priredili Bethlenu tako burne scene in
ga tako težko žalili, da je moral predsednik parla-
menta priti uporabiti velik zvonec, ki je bil
pred kratkim montiran v parlament. Zvonec je za-
čel zvoniti tako močno, da se je vsak drug glas
izgubil. Ko se je vihar po desetih minutah polegel,
je socialisti Ester Galyos rekel, kazož na zvonec:
»To je edino, kar je prejšnji režim dal! Verjetno
je, da bo Bethlen odgovoril še na današnji seji na
obtožbe, ki so bile dvignjene proti njemu.

Tarifa izprememba

Beigrad, 10. nov. AA. Nj. Vel. kralj je na
predlog finančnega ministra in po zaslišanju
predsednika ministrskega sveta predpisal in pro-
glasil zakon o izpopolnitvi točke 6 splošnih opomb
v 15. delu uvoznega tarifa zakonskega predloga
o splošnem carinskem tarifu.

Člen 1.

Točka 6 splošnih opomb v 15. delu uvoznega
tarifa zakonskega predloga o splošnem carinskem
tarifu se izpremeni in se glasi:

Predmeti in material za izdelovanje in po-
pravljanje strojev, parnih kotlov, aparatov, instru-
mentov, orodja, strelnega orožja, železnih kon-
strukcij, vagonov, vagončkov, drezin, avtomobilov,
motornih koles, koles, aeroplanov, aerostатов, la-
dij, vlačilcev, tankov in pontonov so oproščeni car-
nine, če se ne izdeluje zadostna količina doma, če
jih uvažajo osebe in podjetja, ki se bavijo s pro-
dukcijsko ali popravilno omenjenih predmetov,
po pogojih, ki jih predpiše finančni minister.

Zakon o uradniških zadrugah

Belgrad, 10. nov. 1. Danes je Nj. Vel. kralj podpisal in objavil zakon o uradniških zadrugah, s katerimi se popolnoma ureja finančni ministarstva z dne 5. decembra 1920, ki je dovoljevala državnim uradnikom, ustanavljati konsumna društva. Naredba iz l. 1920 je imela predvsem v vidu materialno potrebo uradništva, in ker država sama ni mogla zvišati uradnikom plač, jim je na indirektni način hotela priti na pomoč s tem, da je hotela organizirati neko vrsto uradniške samopomoči potom zadrugništva. To je bila prvotna zamisel navedbe tedanjega finančnega ministra Krste Stojanovića. Podpirali pa je bilo pri tej prvotni naredbi, da je imela obvezen značaj, ker se baš v tem pogledu odlikuje zamisel pravilnega in zdravega zadrugništva, ki sloni na absolutni pomoči vsakega člana. Zato ni bilo čudno, če je obvezen značaj zadrug imel ta uspeh, da je v veliki večini navedba ostala mrtva črka in se nikdar ni mogla uresničiti. Takoj l. 1921 so se začele med gotovimi kategorijami državnega uradništva ustajati svobodne konsumne organizacije. Vsakdanje razmere pa so prinesle s seboj, da so državni uradniki razširili zadrugno zamisel in toliko, da so jo raztegnili od konsumnih organizacij tudi na kreditne in na stanovanjske zadrughe. L. 1928 se je tedaj finančni minister dr. Bogdan Marković zavzel za kreditne in stanovanjske potrebe uradništva, ki so tako spontano prišle do izraza, ter je dne 12. maja 1928 prvotno naredbo tako spremeni, da je prišil vse državne uradnike, da morajo vsak od svojega lastnega kapitala, to se pravi, od svoje plače, prispevati k razvoju kreditnih in stanovanjskih zadrug. Tako je bilo med drugim predpisano, da mora vsak državni uradnik skozi 36 mesecev plačevati po 10 Din mesečno v zadrugni fond, vpokojenci pa po plačevali po 5 Din. Proti tem spremembam ki so obvezen značaj zadrughe še bolj podčrtale, so se silile razne pritožbe, ki so bile pravno tudi utemeljene, tako da se je moral z njimi baviti celo vrhovni državni svet. Odločilno stališče, ki ga je državni svet zavzel, je dovedel do zelo težave položaja, ker so do tedaj že vsi uradniki plačali svoje obvezne prispevke v zadrugne kapitalne fonde, ker je bil zbrani denar že docela uporabljen v kreditne in stanovanjske svrhe.

Današnji zakon je hotel te težave likvidirati s tem, da je ministrsko naredbo iz l. 1928 ukinil in tako zadostil protestu vrhovnega državnega sveta.

O novem zakonu bi rekli, da je nekarakterističen, kar prida dejstvo, da je uradniško zadrugarstvo tope postalo svobodno, ker mu je odvezla vsaka obveznost. Uradniške zadrughe so a tem rešene ker so postavljene nazaj na načela, ki so sveta vsaki zadrugi. Odlej so dovoljene poleg kreditnih in stavbnih ter konsumnih zadrug tudi še produktivne zadrughe državnih uradnikov, kakor n. pr. čebelarstvo, živinoreja, sadjarstvo itd., ki so se že lepo razvile, posebno med železniškim osebjem.

Novum tega zakona je tudi to, da se v pogledu članstva izenačijo banovinski uradniki z državnimi. Vsi so v svojih zadrugah in napram drugim zadrugam popolnoma enakopravni.

Zakon je posvetil veliko pozornost varnosti zadrugnega kapitala ter predpisal celo vrsto več ali manj kompliciranih garancij pri kontroli, s katerimi naj se čuva kapital zadrug in zadrugne zveze, ravno tako tudi kapital, katerega centralna zadruga zveza stavlja na razpolago svojim zadrugam-članicam v obliki kreditnih posojil.

Zadrugni zakon za uradnike je neke vrste nadaljevanje ustanov, ki so si sledile druga drugi zadnja leta. Prva je bila Privilegirana agrarna banka za pomoč poljedelstvu, nato je prišla Obratna banka in nov obratniški zakon z rešitvijo materialnega položaja uradništva, katero se navaja na pol svobodnega zadrugništva.

Zakon uvaaja v naše gospodarsko življenje novo organizatorno silo ki se bo uveljavljala in razvijala poleg že obstoječih zadrugnih organizacij v naši državi.

NAJVAŽNEJŠE DOLOČBE ZAKONA — RAZDELITEV DOBICKA

Zakon, katerega je kralj podpisal, vsebuje v glavnem sledeče spremembe:

§ 6 se odseki glasi: Končni dobiček, ki se izkaže v bilanci, ki jo je potrdil občni zbor, se mora porazdeliti takole: V rezervni fond konsumnih in kreditnih zadrug mora iti najmanj 30%. Pri stavbnih zadrugah znaša zakoniti minimum 50%. Kadar rezervni fond konsumnih zadrug doseže vsoto po 1000 Din na glavo vsakega člana, potem se obvezni procent lahko zniža na 10% pri kreditnih, pri stavbnih zadrugah je vsako znižanje nemogoče. Kot nagrada za upravni odbor je dovoljen največ 5%. Isto velja za nagrado nastavljenem zadrugu. Za kulturne namene mora biti dovoljen vsaj 1%. Za gospodarske, prosvetne in humane ustanove članov zadrug pa vsaj 2%. Prav tako je dovoljeno, da se pri kreditnih zadrugah dovoli od čistega dobička gotova vsotna obrestj za vplačane deleže, pri čemer se mora zadruga ravnati po eskonitni meri Narodne banke, toda tako, da obrestovanje nikdar ne presega 5%. Pri kreditnih in stavbnih zadrugah se lahko čisti dobiček uporabi na fond za dvomilijev terjatve in druge socialne in karitativne namene.

DOLŽNOSTI ČLANOV

§ 7 predvideva, da za dolgovne zadrughe odgovarjajo tudi oni člani, ki so vplačali članarino in vstopnino, akoravno ne bi imeli v rokah pristopnice. Ako manjko pisemne pristopnice, odgovarjajo za to neomejeno vsi člani upravnega odbora zadrughe.

§ 8 pravi, da smejo zadrughe menjati svoja pravila le v mejah tega zakona, če to odredi upravni odbor zadrugne zveze.

§ 9 predvideva, da smejo člani upravnega odbora zadrughe ostati njeni dolžniki samo v slučaju, ako nadzorstveni odbor to potrdi. Članj upravnega in nadzorstvenega odbora ne smejo podpisovati jamstev za člane iste zadrughe napram zadrugi sami.

§ 10 pravi, da absolutni, ki ga odbor dobi na občnem zboru, nikakor ne krije materialne odgovornosti odborovnikov za škodo, ki bi bila povzročena po njihovi malomarnosti ali radi protizakonitega poslovanja.

§ 14 določuje vsakemu zadrugarju, da izstopi iz zadrughe kadar hoče, če je izplačal vse dolgovne napram zadrugi. Pri stavbnih zadrugah pa morajo člani prijaviti pisмено svoj izstop vsaj leto dni prej.

§ 15 omogoča upravnemu odboru, da članom odvzame za gotovo dobo članske pravice. Ako bi se dogodilo, da član zadrughe trguje z blagom, ki ga je v imenu zadrughe naročil, je takoj izključen iz zadrughe.

§ 16 določa, da član zadrughe, ki je nehal pripadati zadrugi, kljub temu jamči za vse obveznosti, ki so obstajale do konca dolžnega računskega leta. Obveznosti za umrle člane prebajajo na njihove zakonite naslednike, če bi zadruga med

Angleška politika se ne izpremeni

London, 10. nov. AA. Kraljevska dvojica se je danes peljala iz Buckinghamske palače v Westminster k svečani otvoritvi zasedanja angleškega parlamenta. Ob poti je velika množica prisostvovala kraljevskemu sprevodu. Kraljevska dvojica se je peljala v veliki zlati kočiji, v katero je bilo vpreženih osem rjavev. Kraljevska kočija je spremljala kraljevska konjeniška garda.

Otvoritvi parlamenta sta med drugimi prisostvovala tudi valdeški princ in yorški vojvoda. Pri prihodu v lordsko zbornico so sprejeli kralja uradniki v svojih svečanih in slikovitih uniformah. Kralj je nato odšel v sprevodu v lordsko zbornico, kjer so bili zbrani lordi in poslanci spodnje zbornice. Kralj je prečital a pre-tola tale govor:

»Moji odnosaji z inozemskimi državami so slejkoprej prijateljski. Moja vlada bo nadaljevala mirroljubno politiko in sodelovala dalje v Zvezi narodov. Posebno veliko pozornost bo pa posvetila predpripravam za bližajočo se razorožitveno konferenco, katere ugoden rezultat bo, jaz sem prepričan, v veliko korist vsemu svetu. Resni politični in gospodarski položaj sveta zanaša moja vlada, ki bo sporazumom z drugimi vladami storila vse, da oziroma mednarodno trgovino. Indska konferenca nadaljuje svoje delo in v kratkem se sestanejo tudi zastopniki Birme. Zelim, da bi ti konferenci uspeli. V skladu z obljubo, ki sem jo dal zastopnikom dominijonov leta 1930, vam bom predlo-

žil načrt, ki naj uzakoni nekaj izjav in resolucij imperijalne konference iz leta 1926 in 1930. Ta zakonski načrt ima pomen razrešitve vprašanje zakonodajne oblasti dominijonskih parlamentov in ojačiti duha sodelovanja med narodi Britskega imperija. Moja vlada je že prejela od kanadske vlade predlog, naj se leta 1930 odgodega gospodarska konferenca sestane v Ottawi čimprej. Ta predlog so moji ministri pozdravili in bodo storili vse, da pride v tem vprašanju med vladami mojih dominijonov do sporazuma, koristnega za vse.

Narod je pri splošnih volitvah odobril vladne

Pričakuje se nemško-francoski sporazum

London, 10. nov. AA. Ministrski predsednik MacDonald je imel ob priliki ustoličenja londonškega župana govor o svetovni gospodarski krizi. V tem govoru je izjavil, da spricho resnosti položaja v vseh državah vsi državniki iščejo skupnega in solidnega temelja, da se na njem svet obnovi. Evropa potrebuje miru, da si bo restavirala svoje gospodarsko življenje in uredila medsebojne obveze. Zato je bilo angleški vladi v veliko zadoščenje, da je predsednik francoske vlade Laval šel v Was-

ington, ker angleška vlada upa, da bo temu obisku sledil sporazum med Francijo in Nemčijo, kar je bistven pogoj za obnovo Evrope. Govoreč o angleškem funtu, je MacDonald naglašal, da so padce valute povzročili predvsem zunanji gospodarski momenti. Stabilizacija funta ne bo mogoča dolje, dokler se ne okoliščine ne izboljšajo. Dotlej pa mora naša politika stremeti za tem, da ohrani notranjo kupno moč angleškega funta.

Tesne vezi med Poljsko in Jugoslavijo

Belgrad, 10. nov. 1. Današnja »Pravda« prinaša izjavo poljskega poslanika dr. Schwarzburga-Gütherja, v kateri podaja pregled o odnosih med Poljsko in raznimi sosednjimi državami. Med drugim čitamo v izjavi tudi sledeče:

»Ni res, da je političen položaj Poljske odvisen od inole od Poljske same. Za neuspehe nosijo soodgovornost tudi drugi. Poljska je sprejela nase velike žrtve in podpisala z Nemčijo trgovinsko pogodbo že pred enim letom. Nemčija podpis sedaj zavlačuje, čeprav bi bil za njeno gospodarsko večje koristi kakor pa za nas. Dokazuje svoje dobre volje je Poljska dala tudi napram Sovjetski Uniji in že zdavnaj je predlagala, naj se sklene medsebojni pakt o nenapadanju in o obvezni arbitraži. Toda Sovjetska Rusija ni ničesar odgovorila. Bržkone bo v tem pogledu pod vplivom Nemčije.

Fašisti zanetili vstajo na Korziki

London, 10. nov. Z. Posebni odposlanec »Daily Herald« poroča iz Ajaciea-senzacionalno vest, da se je na francoskem otoku Korziki razvila pravzaprava vojna. Akcija francoske žandarmerije je predvsem naperjena proti 100 italijanskim fašistom, ki so prišli iz Italije na Korziko, da vršijo propagando proti Franciji. O kaki borbi s korzičanskimi »bandit« ne more biti govora. To so pravi vstaji, katere so fašisti nahajskali k vstaji proti Franciji. Isti dopisnik javlja, da stvelo orožnikov na Korziki ne znaša 500, temveč 1500. Daje se čuje, da je Francija napravila službene korake v Rimu. Dopisnik poroča nadalje o nekih italijanskih letalih, ki so krožila nad francoskim teritorijem otoka Korzike in imela vojaške vaj. Dopisnik zatrjuje, da bo posledica teh manevrov diplomatska intervencija.

Romunija rabi denarja

Bukarešt, 10. nov. tg. Z ozirom na to, da bo romunski eksport pozimi najbrže zelo omejen in država ne bo imela zadosti deviz, je romunska narodna banka sklenila s francosko narodno banko dogovor za kredit 300 milijonov frankov, ki se bodo porabili za okrepitev zlatega kritja sedanjega obtoka denarja. Gre pa samo za dogovor za vsako eventualnost ne pa za posojilo za novo emisijo. To posojilo bo Romunija res porabila samo tedaj, če se bo izkazala nujna potreba.

Duca bodoči mož?

Bukarešt, 10. nov. Z. Šef liberalne stranke Duca se je vrnil iz Londona v Pariz, kjer je bil danes sprejet od predsednika francoske republike Doumera. Duca se je nato sestel s s Tardieuem. Splošno vlada pričakuje, da bo Duca čez nekaj mesecev sestavljati novo vlado v Romuniji in bo po teh vesteh prevzela oblast v Romuniji liberalna stranka.

Stavke v Spaniji

Madrid, 10. nov. AA. V zvezi z dogodki v Valenciji, je nastala splošna stavka v Almeriji. Stavka v Burgosu v znak protesta proti dogodkom v Valenciji, je propadla.

tem časom likvidirala, oostane jamstvo kljub temu pravomočno.

§ 18 govori o likvidaciji ter dostavlja, da je poslovanje likvidatorjev podvrženo vrhovni kontroli zadrugne zveze. Slednja ima celo pravico, od sodišča zahtevati, da imenuje druge likvidatorje, če so neredi ali nepravilnosti dokazane. V vsakem slučaju pa morajo likvidatorji predati v teku štirinajstih dni vse imetje likvidirane zadrughe centrali, ki potem imetje likvidira.

ZADRUGNA POSOJILA

§ 20, je zelo važen, ker predvideva, da se zadrughe ne smejo zadolžiti izven svoje lastne zadrugne zveze brez odobritve upravnega odbora zveze same. Zadrughe, katere imajo od centrale kreditna posojila, morajo svoj čisti dobiček izročiti v denarju svoji zvezi. Obresti, katere zveza zahteva ali sme zahtevati od svojih zadrug-članov, ne smejo biti manjše od 4%. Če bi kakšna zadruga kupovala pri tujih podjetjih ono blago, katero zveza sama proizvaaja v svoji režiji, potem ima zveza pravico, obrestno mero za posojila primer-

Nemški lašisti se med seboj pobijajo

Hamburg, 10. nov. tg. V Hamburgu in Bremenju se prišlo preteklo noč zopet do hudih spopadov med narodnimi socialisti in pristasi Reichsbannerja. Ena oseba je bila ubita v Hamburgu, ravno tako v Bremenju, na obeh straneh pa je bilo mnogo ranjenih.

Nemški komunisti na delu

Berlin, 10. nov. Iz poročila vojnega ministra je razvidno, da razvijajo komunisti v zadnjem času silno živahno propagando v vojski. Od julija do danes je komunistična centrala izdala 40 različnih letakov, ki jih je razširila po vojašnicah ali pa jih izročila posameznim vojakom. Policija je zalotila 26 komunističnih agitatorjev pri delu in jih zaprla. V splošnem pa ni imela ta propaganda uspeha, ki so ga pričakovali komunisti; kajti le redkokdaj se je dogodilo, da bi vojak odpovaldal pokorščino. Pri državnem sodišču v Lipskem je na račun komunističnih agitatorjev v teku veliko število kazenskih postopanj radi veleizdaje.

Težka naloga

Berlin, 10. nov. AA. Nemška vlada je zaključila vse priprave za zasedanje obeh odborov gospodarskega sveta, ki se je nedavno ustanovil na predlog predsednika republike Hindenburga. Te dni začne oba odbora gospodarskega sveta zasedati pod predsedstvom predsednika vlade in finančnega ministra.

Odbora bosta razpravljala o vprašanjih znižanja cen, zniževanja plač in mezd, o davčnih vprašanjih in o drugih problemih trgovinske politike. Naloga odborov bo tudi, da bosta poročala nemški vladi o vprašanjih, ki jih bo odboroma dajala v pretes vlada. Nujna dolžnost bo kazati vlad pot, po kateri bi se dali doseči postavljeni smotri. Vendar sklepi obeh odborov za vlado ne bodo obvezni.

Tudi Poljska štedi

Varšava, 10. nov. AA. Proračunski načrt za prihodnje leto je bil znižan za 400 milijonov zlotov in bo znašal 2,4 milijard zlotov. Izdatki za vojsko so predvideni z 831 milijonov.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno in deževno. Precej toplo, pozneje hladno.

Dinar se je dvignil

Curih, 10. nov. Z. Zadnji tečaj dinarja v Curihu je znašal 9.10.

Madjarska nelojalnost

Pariz, 10. nov. AA. Havas poroča, da je v debati v parlamentarnem in finančnem odboru zahteval poslanec Mandel pojasniti, ali je res Francija odobrila kredite nekim tujim vladam in katere so te vlade. Finančni minister Flandin je g. Mandelu odgovoril, da je Francija res dovolila posojilo Jugoslaviji in Madjarski. G. Mandel je nato pripomnil, da je po brzojavki, ki je prišla iz ene teh dveh držav, takoj po prejemu kredita pri milijonov funtov šterlingov prišlo do debate, pri kateri je bil ostro napaden teritorialni status triansonske mirovne pogodbe.

Vloge reparacijske banke

Basel, 10. nov. AA. Na seji upravnega odbora Mednarodne reparacijske banke so dogovorili, da so znašale 31. oktobra vloge banke 1003 milij. švicarskih frankov. 30. septembra pa je bilo 1274 milij. švicarskih frankov vlog. Nato je odbor odobril bančne posle v oktobru. Prošnja avstrijske narodne banke za nov kredit je bila odložena dotlej da se pokažejo sadovi finančne reforme v Avstriji. Prihodnja seja bo 14. decembra.

Normalizacija borz v Angliji

London, 10. nov. AA. Svet londonske borze je sklenil ukiniti borzne čemefitve, ki so stopile v veljavo 26. septembra, ko je Anglija razveljavila zlati standard. Po tej odredbi se je moralo vržiti borzno poslovanje izključno proti gotovini. Nova odredba stopi v veljavo 16. novembra.

Tudi Francija ima brezposelne

Pariz, 10. nov. AA. Finančna komisija parlamenta je danes sprejela poročilo finančnega ministra Flandina, proračunskega ministra Pietrija in državnega podtajnika za narodno gospodarstvo Giniouxa, ki so podali ekspozé o načrtu za nacionalna javna dela. Vlada bo zahtevala, da se ta dela čimprej izglasujejo, da se omili brezposelnost.

Strašen razbojnik

Sofija, 10. nov. AA. V vasi Kumarica v okoliščini Sofije je neki Zdravko Ribarov, ki je bil nedavno tega izpuščen iz zaporov, pobesnel in ubil kmetovalca Malonova in Lazarova, s katerima je živel dozdaj v dobrih odnosih. Nato je Ribarov napadel starca Dekova in ga hudo ranil. Ko so ga prebivalci vasi obkolili, se je Ribarov umaknil v neko hišo in tu ubil s sekuro neko ženo in starca in ranil več otrok. Skupno je pobil 10 oseb, nato pa je pobegnil. Sedaj ga redarstvo energično zasleduje.

Pijanska šala

Sofija, 10. nov. AA. Bolgarska agencija poroča: Listi so poročali, da so v bližini Pazardzika napadli avtomobil ministra Muravjeva in da sta adve neznani osebi oddli več streljav. Minister prosvete Muravjev je v zvezi s tem atentatom potrdil, da se je avto takoj ustavil, da pa niso mogli najti nobene osebe. Muravjev smatra, da ne gre za premissljeni napad. Okoliščini napada se take, da je mogoče sklepati le na to, da so streljale osebe, ki niso mogle vedeti, da je prosvetni minister v dotičnem kraju. Napad so izvršile osebe v pijanem stanju. Oblastva so izvršila preiskavo

Novo mesto

Belgrad, 10. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kr. in na predlog finančnega ministra je s soglasjem predsednika ministr. sveta postavljen v upravi drž. monopolov za člana upravnega odbora samostojne monopolne uprave dr. Malko Cingrija, prvi vice-guverner Narodne banke iz Belgrada.

Drobne vesti

Belgrad, 10. nov. 1. »Službene novine« objavljajo zakon, s katerim je zakon o sodnem kazenskem postopku raztegnjen tudi na področje Skoplja in Podgorice.

Belgrad, 10. nov. 1. Pred tukajšnjim sodiščem se obravnava težba pravnega zastopnika belgradske občine proti Ljubomiru Manojlić, katerega dolžijo, da je kot urednik »Belgradskih opštinskih novic« utajil 84.734 Din. Utajitev je izvršil v teku letošnjega leta.

O rastlinah, ki eveto pozimi in zgodaj pomlad, torej o čebulnicah, l. j. hijacintih, narcisih, tulipanih in drugih, ki jih lahko vsak začetnik prižene doma do zimskega cvetja, bo drevi predaval g. Ante Gaber, opisal, kako se goje in pokazal tudi dolgo vrsto cvetlice na platnu. Kakor vsa predavanja podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva bo tudi to v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi in se prične točno ob 10. Vstop je prost tudi nečlanom.

Obupen položaj kočevskega delavstva

Kočevo, 10. novembra.

Dež pada in hladno je. Zimska suknja se ti že dobro prileže. Naš Fridrihštajn je zavil v meglo. Človek nerad zaide v takem vremenu na ulico. Kateri mora, gleda, da čimprej pride pod streho, na gorko.

Mene je zaneslo v takemle v obiske k mojim znancom v delavstvu. Potrkam pri prvem. Očitno me je bil vesel on in njegova žena. Otroci so me le debelo gledali kot vsakega, ki ga srečajo na cesti. Vseled sem se na ponudni stol in v trenutku smo bili sredi živahnega pogovora.

»Že dolgo je, odkar se nismo videli, pa vseeno je hitro minilo. Za vas, ki ste bili v velikem svetu, hitreje, za nas, ki živimo tukaj, že dvajset let, počasi. Sli bi tudi pri nas mogoče hitreje, da bi bili zadovoljni. Tako pa nas večna beda in pomikanje spravljaja dan za dnem v slabo voljo. Zadnjič sem enkrat prišel zopet do »Domoljuba« — vsem časopisom sem se že zdavnaj odpovedal — pa sem bral, da se tudi drugod ljudem slabo godi. Res je, mi delavci tudi vidimo, da ni samo nas zagrabil tista gospodarska kriza, marveč skoraj vse okrog nas. Seveda občuti eden krizo bolj drugi manj. Tako se pri nas nekateri za silo žive, dočim drugi naravnost stradajo. Delo je še vedno tako kakor pred meseci: štirikrat ali trikrat na teden. Pri tem zaslužimo toliko, da imamo za koruzne žgance in zabeljen krompir. Tisti, ki je imel kaj njivice, je malo na boljšem. Je vsaj nekaj krompirja pridelal in krompir je danes naša poglavitna hrana. Meni in nam vsem se na primer prav nič čudno ne zdi, če prinese žena opoldne skledo krompirja, malo zabeljenega in ga potem zvečer zopet dobimo na mizo. Mese nismo pri nas jedli že skoraj od Velike noči. Ne zmoremo pa ne zmoremo. Pa je pri drugih ravno tako. Kar k so sedu pojdit. Osem otrok ima, pa ni drugega ne jedo kakor samo rep in krompir, za spremembo pa še žgance in škodolice mleka.

Za polje taka hrana že se gre, je nadaljeval, ko je toplotno in se človeku včasih niti jesti prav ne ljubi. Ampak pred zimo smo. Pred tisto sneženo, in dolgo zimo, kakršno poznamo samo mi na Kočevskem. In pozimi človek potrebuje močne hrane, da želodec daje toplote celemu telesu. Tega pa topot ne bo. Vem in se že kar tresem, ko pomislim, kako težko bo stati premražen, napol lačen na dnevnem kopu in delati. Doma ne bo nič bolje. Malo premoga bom že dobil, ampak je treba drv tudi. Kje pa naj dobim še za to denar? Nekaj sem

si privlekel iz hoste, pa bo komaj za mesec dni. Zima bo torej za nas trda, kakor se nikoli prej. Smilijo se mi predvsem otroci. Kar pogledajte jih. Tako so blede in rumeni, da me je kar groza. Mi, ki smo prišli s kmetov, smo bili v teh letih kakor kri sama: polnih rdečih lic, živahni in nikdar ugnani, da so nas morali mati venomer miriti. Naši se pa ne zmenijo za nič na svetu. Enega so poslali letos na morje, pa je doktor konstatiral, da je bolan, pa samo radi uživanja nezadostne hrane. Pa so vsi taki. In ne samo moji! Jaz sem prepričan, če bi doktorji natančno preiskali rudarske in sploh delavske otroke, bi našli najmanj polovico jetičnih. Kdo ubija naše otroke, kdo jim krade polovico njihovega življenja? Ali ni to bošja in sloveška krivica, da oče ne zmore preživljati svojih otrok, čeprav rad dela in hoče delati, pa ne more? Kolikokrat si mislim takole po tistem sam pri sebi: če bi bilo po mojem in bi jaz imel moč v rokah, bi gotovo ne bilo tega.

Rudar se je zamislil. Ne ve natančno, kaj je milijarda in milijon, pa vendar občuti, da so to strašne številke, ker sam operira mesečno komaj s par sto dinarji. Žena se je naslonila ob ugaslo ognjišče in poslušala. Še otroke zanima najin pogovor.

»Nič boljše kot nam na rudniku se ne godi drugemu delavstvu. Pred meseci, ko ste še bili tukaj, so še vse parne žage delale. Pa zdaj pogledite, največja stoji, druge so pa zmanjšale in skrčile delo na najmanj. Zima je pa pred vratmi. Kje naj zdaj odpušteni ali odslovljeni delavci dobe drugega zaslужka? Les še zmerom stoji. Včasih so pozimi podirali, da je bilo veselje. Zdaj so gozdovi tihi in prazni.

Obe tekstilni vsaj delate. Sicer ni prav dober zaslužek, ampak danes človek gleda, samo da je delo. Najslabše je biti brez dela, zakaj v takem stavu si pripravljen napraviti, kar kdo hoče.

Vidite, malo sem povedal, kako je sedaj z nami v Kočevju. Potrebovali bi pomoči, pa se nikdo za nas ne zane. »

Nas ne zanima danes drugega kakor prvi želodec, drugi želodec in tretji zopet želodec. Da je tako, ni naša krivda! »

Še dolgo smo kramljali in bi še, pa me je naenkrat streslo, zakaj kuhinja, kurjena komaj par ur za kosilo, se je kaj hitro shladila. Poslovil sem se in stopil čez hip zopet v dež in pocestno blato, ki se vleče prav do mesta.

Likvidacija Zadrúžne zveze v Gorici

Zanimivo zborovanje v Gorici

Vladni komisar Zadrúžne zveze De Magistri je za 23. oktobra sklical občni zbor, na katerega je pozval zastopnike vseh članov zadrug. Namen zbora je bil izvoliti namesto vladnega komisarja likvidacijski odbor. Na obnem zboru je bilo zastopanih 45 zadrug. Po pravilih se je vsled ne-sklepnosti vršil čez 1 uro drug občni zbor s pravico sklepnosti. Najprej je De Magistri prebral dolgo poročilo o stanju Zveze. Ko je prišla na vrsto likvidacija, je bil v imenu Slovencev (t. j. članic sploh) stavljen predlog, naj se v likvidacijski odbor izvolijo kot zastopniki zadrug sledeči trije: De-vetak, Abram, Vuk. Ko je govornik imenoval Vuka, je Magistri začel vpiti in nastala je kratka pa ostra debata med Devetakom in Magistrijem. Magistri je šel preko tega predloga in predložil s svoje strani kot likvidatorje enega zastopnika goriskega (Monta) Molza in enega zastopnika Zveznega kreditnega zavoda iz Benetk (Istituto federale). Dr. Devetak je zahteval 10 minut odnora, da se člani posvetujejo. Magistri sprva ni maral dovoliti odnora, a na ponovno zahtevo in utemeljitve, je to dovolil. Devetak je ljudem razložil komisarjev predlog. Proti se je oglašil znani tiskar Ludvik Lukežič, ki je branil komisarjevo stališče. Zborovalce je Lukežičev nastop razburil; padli so naj klici:

»izdajalec, plačaneec!«

Potem so glasovali o komisarjevem predlogu, proti kateremu je bilo kakih 35 glasov, zanj pa le par navzočih. Na odru je bilo veliko razburjenje in posvetovanje. Nato je Magistri začel kričati in biti s pestjo po mizi, čez to imamo v zahvalo za trud in delo. Potem sta drug za drugim vstala zastop-

nika Monta in Zveznega zavoda ter izjavila: »Ker nimate zaupanja v naju dva in v zavoda, ki ju zastopava, izjavljava, da najina zavoda prekliče obljubljeno garancijo za 40% izplačilo terjatev; saj bi itak morala pol milijona dokladati.

Nato je vpil komisar na zborovalce: »To so posledice vašega početja. Toda sami boste morali garantirati za 40 odstotno izplačilo.« Dr. Devetak pojasnjuje, da glasovanje nikakor ni značilo nezaupanja osebam in zavodom, ki jih zastopata; članstvo ima pa pravico, da želi biti zastopano v likvidacijskem odboru. Napačno je ravnal komisar, ki je hotel zastopnike članstva izključiti. Dr. Simčič je izjavil nato, da so zborovalci pripravljani glasovati zaupnico omenjenim gospodom oz. zavodom. Oglašil se spet Lukežič (zdaj seveda Luchesi) in govori v prid komisarja ter se mu priljuje (med-klici: »zelo značilno!«). Komisar odkloni vsak predlog za sporazum.

Ker je pri vladi v teku akcija za sanacijo Z. zveze, so zborovalci, da ne bi tej akciji nastale zapreke, sklenili, da se odrečejo svojim zahtevam ter per acclamationem izvolijo od predsedstva predlagani odbor in nadzorstvo. Tako se je tudi izvršilo. — Pri slučajnostih se je predlagala in sprejela brzojavka na Mussolinija ter resolucija za Ital. banko in za prefekta.

Odvetnik Pasoli (sodni izvedenec) je Slovence omčital nekorektno postopanje. Tudi prefekt se je srdil, češ kako si še kdo upa imeti svoje mnenje po 9 letih fašistične vzgoje. Fašisti so že pozabili, da so sami minirali Zadrúžno zvezo z edinim namenom, udariti Slovence. Sedaj, ko so požrli kakor tri milijone, pa se zvijajo v histeričnih krikih in igrajo komedijo velikodušnosti.

Fašisti izganjajo slovenščino iz cerkve

Reka, novembra.

Proti slovenščini v cerkvi se vrši vedno bolj intenzivna gonja s strani vladnih in fašistovskih organov. Dolgo so študirali, kako uspešno pregnati slovensko petje iz cerkve. Slovenci na Primorskem si ne smejo osnovati orglarske šole, zato pa so v Trstu letos napravili laško orglarsko šolo pri cerkvi sv. Antona Novega. Šolo subvencionira tržaški mešni magistrat. Pri otvoritvi so izrečno priznali, da je namen šole vzgajati laške organizacije ter jih razsejati po Krasu, da se napravi konec slovenskemu cerkvenemu petju. Za take organizacije bo vlada potem občin preskrbela eksistenco ter jih zlorabila za politično izobraževanje ljudstva. — Za vzgojo laškega duhovniškega naraščaja tudi zadnje čase vlada veliko žrtvuje plačujoč naravnost iz državnih sredstev vzgojno mnogim laškim gojenem v gimnazijskih semeniščih, ki so v škofijiški upravi. Tudi ni nobena tajnost, da duhovniki laške narodnosti prejemajo iz vladnih fondov izredne in precej znatne nagrade. Od te izredne do-brote je izključenih le nekaj redkih laških duhovnikov, ki se po vesti branjajo delati Slovanom krivico v cerkvenem in verskem področju.

Na Koprski in pri preganjanju Slovencev v cerkvenem področju posebno intenzivno. Cerkevne pevece na vse možne načine terorizirajo. V Koštaboni je nekdo fašist d'Este javno vpil nad ljudmi in delil klobute, češ da jim prepoveduje še nadalje slovensko peti v cerkvi. Podobno je v Šmarju, kjer so tudi začeli s klobutami obdelavati brezbrambne pevece. Znani faš. tajnik Venturini je nekoč s pot gonil nazaj domov otroke, ki so šli k fari h krščanskemu nauku. Neki krušarici so vzeli prodajno dovoljenje, ker ni hotela poslati otroka k italijanskemu veronauku, marveč ga je pošiljala k slovenskemu.

Kričič je slučaj župnika Antona Požarja ml. iz Marezig pri Koprju. On je tih, skromen in pobožen gospod, ki se bavi le s strogo cerkvenimi rečmi. Seveda vztraja po vesti in zakonu pri slovenščini tako glede pridige in litanij, kakor glede pouka otrok v verstvu. Izključeno le iz tega razloga

Jugoslovanski parnik ušel nevarnosti

Dubrovnik, 9. novembra.

Po poročilih, ki jih je prejela »Prva dalmatin. trgovska družba«, je transportni parnik »Tretji dalmatin« **včeraj med 12 in 2 popoldne zašel v velik uragan, radi česar je ladja bila v veliki nevarnosti. To se je zgodilo ravno v tistih delih morja, kjer se je ono leto potopil dubrovniški parnik »Dakara«. Tudi »Tretji dalmatin« **je moral pošiljati signale na pomoč (SOS). Preden je pomoč prišla, je parnik srečno dosegel bližnjo špansko lukso.****

Slovenci v Zagrebu

Bojaki! Slovenci!

V Zagrebu služi nešteto slovenskih deklet. Kot služkinje jih Hrvati zelo čišljajo.

V velikem mestu pa so mlada dekleta prepuščena samim sebi, izpostavljeni velikim nevarnostim, posebno, če nimajo službe. Zato marsikatera žalostno zaide in pade, da je sebi in drugim v nadlego, vsem Slovincem pa v sramoto. Mnogo jih je že življenje žalostno končalo.

Po večjih mestih so povsod društva in zavetišča za dekleta. Zagreb pa nima še ničesar takega. Zato se je ustanovilo društvo »Naš dom«, ki si je postavilo nalogo, da preskrbi zavetišče ali dom za slovenska dekleta v Zagrebu. Od 1. novembra 1931 se nahajajo društveni prostori v

Trenkovi ulici št. 18, pridliče.

Udje društva so:

1. Ustanovni, ki darujejo društvu vsaj 1000 dinarjev.
2. Podporni, ki plačajo na leto po 50 dinarjev ali več.
3. Redni, ki plačajo vsak mesec po 5 dinarjev.

Ustanovni in podporni član lahko postane vsak. Rudar udje so samo dekleta.

Prosimo vse rojake, da podpirajo to človekoljubno in prepotrebno delo! Postanite član tega društva in podpirajte ga po svojih najboljših močeh, — da bo kmalu stal »Naš dom«, dom slovenskih deklet v Zagrebu.

Priljubljeni odbor.

Tragična smrt trgovca

M. Sobota, 9. novembra.

Nenavadna usoda je zadela v Sebeborcih trgovca Skrlcec Franca. Imenovani je z vozom pripeljal v sodih petrolej. Ko so spravljali sode z voza, je pri delu tudi sam pomagal. Po nepriliki mu je prišel prst pod točo. Teda mu je prst nekoliko zmečkala. Rana ni bila ravno prehuda, radi

Med hrami in zidanicami

Dolenjsko martinovanje

Sveti Martin je. Vino krstimo. In letos ga je na potoke. In kapljice, kakršne le redko Bog da! Pa je moral biti to leto res dobre volje, saj so tudi njegovi zemljani kar v rožicah, če le malo pokukajo sladki božji dar.

Le pijmo, pijmo, pijmo, da pamet ne zgubimo, kak grdo pač bi blo, ne znati kam domov!

odmeva iz čokatega hrama doli pod Zdinjo vasjo. Počepnil je med trtje in skril pred nepoklicanim sad celotnega znoja in žuljev. Ni bilo malo dela, ne stroškov in slednjič skrbj. Pa je Bog dobrotljivo razprostrl roko nad Trško goro in bližnjimi goricami in pred mesecem dni so trgači veselo zaukali, pokali so možnarji, polnile so se brente in cedil se je mošt, da je poskakovalo srce. Se zdaj teče pregovor zgornjih fantov o tem. Dekleta so brala, fantje nosili, in to dan na dan, teden za tednom, danes tukaj jutri tam. Enim se je bolj mudilo, drugim manj, vsi pa so zdaj zadovoljni, slednji še najbolj.

Ob nedeljah ožive naše čez teden bolj tihe gorice. Dolinski kmetje in meščani pohite v svoje vinograde. Kdor ga nima, se da povabiti ali pa jo kar počez zavije mimo stoterih hramov in zidanic gori do cerkvice Matere božje, se navžije najprej divnega razgleda, kasneje pa sredi gore na Drenikovih terasi še telesnih dobrot.

Ce živja telo, naj živja še duša, je dejal oče Drenik in dobro je poskrbel za svoje goste. Vsa dolina je pod nogami. V grad Ba-jnoč bi kar skočil. Na dlani je. Obsežen, bogat Z električno lučjo je oskrbel tudi svojo Trško gorico.

Sredi doline bel trak, srebrna Krka. Privije se izza metropole dolenskih gor. Mogočni kapitelj kraljuje nad Novim mestom, za njim mehke kulise kopastega Roga z medvedjimi brlogi. Tam v dalji rupekli grad in stožčasto Mehovo, mogočna krivulja Gorjancev in ob reki navzdol širno Krško polje, ki se izgublja v megli daleč nekeje za Brežicami.

Ob takem pogledu teče vino kar samo.

Le Janez, stara kljuka, pit se ga ne upa, mi pa po navadi pijmo ga radi...

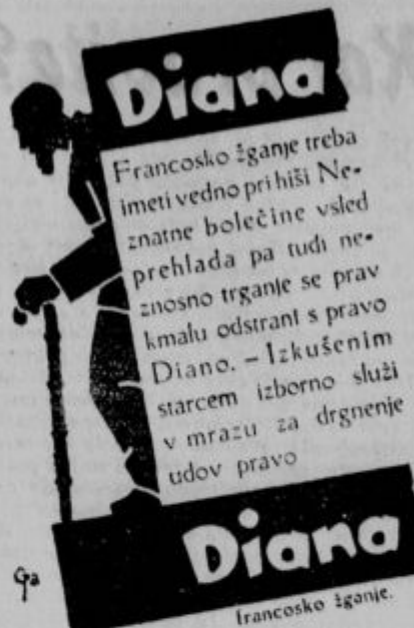
ponagajajo živahni novomeški študentje tovarišu abstinentu. Dolga je bila njihova pot preko višinskega Hmeljnika po robu goric in mimo cerkvice navzdol. V nekateri hram so pogledali spotoma in zidana je njihova volja. Vesela njih pesem hiti tja preko vinogradnikov do mrkega Starega gradu.

Visoko za njim se vlečejo grčevski hrami, škriplje harmonika in straži ponoči stari Bojanc šentpeterske ponočnjake. Zapojo pa Šentpeterčani nič kako! Rujna kapljica in njihov radio-direktor ustvarjata čudeže.

Čudežen je ves svet tam naokoli. Dolenjski raj-Beli grad Otočec sredi široke Krke, malo dalje Struga. Med njima se prepeljuje divje race in gosi in čaple in štorke. Preplašene se zaletijo tudi med trtje ne preoddaljenega Vinvrha. Bujni vinogradi krijejo danes stara keltska grobišča, dve cerkvi čuvata vinske nasade pred božjo jezo, ob njegovo podnožje se stiska najstarejša župnija nekdanje Kranjske, vasica Bela cerkev.

Do Šmarjetskih toplic od tam ni daleč. In za njimi spet ljubka gorica Mevce s cerkvico in hrami, s starodavnimi izkopinami in prostimi toplimi vreli. Znamenite so šmarjetske najdbe in znamenito je mevsko vince. Možaki ga žulijo kar iz polica, pogovor pa se suče o letini in kupčiji, ženske opravljajo ljube sosed, otroci pa so zakurili na velikem kamnu pred zidanic in pečejo kostanj. Tudi odrasli ga bodo hrustali, saj se po njem pije kot po orehih. Še tuji svet je znal ceniti sad naše trte in je že ponovno priznal večjemu kletarstvu bližnje klevčevske graščine odlično nagrado.

Tak je torej naš zaničevani cviček! Pa ga zaničuje le oni, ki ga ne pozna. Res je, da včasih kar lase zvija, tako je kisla, pa to po tuji krivdi. Pristen cviček in klobasa in kos črnega kruha, za tem pa še cigara, to so nebesa kmetu in gospodu! Blagopokojni gorjanski lovec Bučarjev Ksandi je vedel, kaj je dobra kapljica, dovolj jo je pridelal v obsežnih svojih vinogradih tam nekeje okoli Rake. Še domov pod Gorjance ga je vzel in po-božno ga je srebalo s prijatelji; pri tem je poslušal radio-zamorca, ki mu je čaral tuji svet pred ušesa. Njegov sosed, upravnik Kobilske žage, je v prostem času sam izrezal zamorca in ga uredil

Cena: mala steklenica Din 10—, srednja steklenica Din 26—, velika steklenica Din 52—. Dobiva se povsod.

tega ji tudi ni posvečal posebne pozornosti. Dobil je zastrupljenje krvi, ki ga je spravilo v prerani grob.

Nekega jutra je ostala trgovina zaprta. Ljudje so trkali na vrata. Oglašil se ni nikdo. Kmalu se je zbrala pred hišo cela množica. Zbrani so tuhtali, kaj se je moglo zgoditi in kaj naj naredijo. Naposled so se zedinili v tem, da vrata odprejo. To so tudi storili. V hiši je vladal popoln mir. V spalnici so našli trgovca. Nepremično je ležal v postelji. Bil je mrtev. Ugotovilo se je, da je telom noči umrl vsled zastrupljenja krvi.

kot radijski aparat. Nosil je radio-možgane, boben v desnici je bil zvočnik, okrasje na roki slušalke, uravnava pa se je njegov glas v boku. Cuti je bilo, kot da prihajajo daljni glasovi izza belih zob in nabreklih rdečih ustnic temnega sina solnčnega juga. Nešteti ljubitelji dolenske kapljice je kraljal in bo še kraljal čas.

Predolga bi bila pot po goricah tja na Stajersko, čez Krko bi le šli na drugo stran doline tja za lepo vas Sveti Križ na široko poznano Gadovo peč. Tam so vinogradi po božji volji, kar vedo domači in tuji, saj sega njen glas tja v deveto vas. Vinogradniki se pač potrudijo, da ohranijo sloves, ki jim je v veliko korist. Dosti vina jim gre po svetu, pa sami se tudi ne zapuste in si ga privoščijo po potrebi in zasluženju.

Svojevrsne ljudi skrivajo borne koče po gorjanskih rebrih, originale, ki jih je najti le v vinorodnih krajih. In Noetovi nasadi se vlečejo tudi tostran doline doli do Save in gori do Novega mesta. Okrog otoške Kostanjevice sama trta po brdih. Saj potrebujeja njen sok kmet in drvar v bližnjih Gorjancih, in ne brani se ga podjetni meščan.

Onstran cerkvice na Ržišču do doline vinogradi Kartuzija Pleterje hrani kapljico, pri kateri bi se se frater oženil, kot je dejal pokojni veseljak Štembur, ki je prav rad hodil tja v podgorški Vinodol in na sosednji Tolsti vrh po pijačo.

Na Tičenci za Orehovo je prav živahno. Zbrali so se možaki in gostoljubni gazda jim naliva, da kar teče od mize. Stari žagar Simc je pri-sedel k brhkemu dekletu in zaokrožil:

Kaj bi ne žvižgal, kaj bi ne pel, k sem taga dekleta na limance vjel!

Vsi se mu rogajo, on pa užaljen na vsa usta pove, kako je Lojze pri Svetem Miklavžu po Micki obiral komarje. Spet smeh, ki ga prekine Novakova harmonika. Otroci se pripode iz vinograda, kjer so iskali jagode, ki so jih trgači pregledali. In ko se odrasli zabavajo, poklekne domača dečka pod razpelo na robu vinograda ter se zahvalita Stvarniku za sladko grozdje, ki je zanj še zdaj obeno v prostorni kleti. Dočim je večji Dedo resno pri stvari, je manjši Viki bolj zijalast in ne umakne oči od šaljivega in poskočnega Škrjanca. Ta je baš dvignil kozarec, pogledal Nacka in zapel:

Tam je še en suhec, mrzel ima trebuhec, vince ga bo grelo, pij ga na debelo!

In zbor je podkrepil Nackov čis z refrenom: Zivjo Slovenci, zivjo Slovence, živijo!

Potem so prišla na vrsto dekleta.

Pepca ima moža, ga po licu boža, Micka ga pa nima, za pečko naj kima!

Težko je bilo izprazniti kozarec, pa je moralo iti, ker ju je priganjal večni »Zivjo Slovence«**.**

Prisedel je Matajcel, mlinar. Po opravih je bil na Vrhpolju. Pa ga je Simc urno pobaral, kako tam kaj babe meljejo. Matajcel ga je le gledal. Simc pa je povedal zgodbo, kako so Vrhpoljčani iznašli mlin, kamor mečejo betnežne starce in sitne starke, ven pa prihajajo brhka dekleta in zajetni fantje. In jim je tudi na sliki pokazal, kako deluje mlin, da je razpršil vse dvome. Večno veseli Škrjanc pa ga je že imel v pesti in mu je napil:

Imamo tud lisjaka, žejnega kot spaka, če mu ne damo piti, kure če moriti.

Pa žejni žagar ni čakal konca pesmi, prej je že izvrnil kupico in Micka mu jo je urno napolnila, da ne bosta več v jezi.

Pri svetem Juriju je zazvonilo večernico. Milla njegova pesem je hitela čez tihe vase in med gorjanske bukke, nad preškim in vrhovskim in tolstovskim gradom in še tičenske veseljake je opomnila, da je misliti na odhod.

Pa kdo bi šel, ko je tako lepo in prijetno! Le hlad pritiska. In so zakurili in se greli in hladno pijačo pokrili z zavreto, izpraznili torbe in cekarje in šele potem ji mje luna svetila domov. Veselo petje in ukanje je odmevalo v tiho jesensko noč...

Trudil si se vinogradnik letni dan, potil si se, štel si dinarje, zdaj pa uživa, zaslužil si in nihče ti ne pregovarja!

Tako je in drugače ne more biti doli med dolenskim goricami sredi preperelih hramov in nisanih zidanic.

Viktor Pirnat.

Kaj pravite?

Svoj čas je nekdo porabil na tem mestu go-poda državnega pravnika, naj bi a svojo veliko močjo, ki mu jo daje postava, preprečil objavljanje nemoralnih oglasov v raznih listih, ki so poslali zadnje čase nekako javna kolišča prostitucije. Kolikor mi je znano, doslej noben list zaradi objavljanja takih oglasov ni bil klican na odgovor, kar se mi zelo čudno zdi. Treba pa ba vsekakor nekaj ukreniti, ker taki oglasi v listih so zramota za narod in kuga za mladino. In mislim, da je naša državotvorna dolžnost, ohraniti mladino moralno nepokvarjeno, ker le taka mladina je zdrava, močna in poštena.

V Jutrac od 4. t. m. berem v zloglasni inerativni rubriki celo vrsto medsebojnih dopisov raznih namigov in zloglasnih »gospodov«, ki žele »ne očitno banalnimi avantur romančnih žanr, ki so jim potrebne snovi fantazije«. Takole javno mešetarenje za človeško blago postaja dostojnemu človeku že kar ogabno. Čudim se gospodom okrog »Jutra«, da ne morejo utrpeti listih grošer, katere taki le umazani oglasi domačijo. Se bolj pa se čudim gospodom, katerih glasilo je poslat na list, da ne protestirajo — to bi gotovo nekaj zaleglo. In najhujši sovražnik, ki preli naša jugoslovanci domovini — je taka nemoralna kuga!

Celje

Nenadna smrt priljubljenega policijskega uradnika. V ponedeljek, 8. t. m., popoldne okrog 5 je g. Strmška Jožetu, policijskemu pristavu pri predstojništvu mestne policije, postalo nepričakovano slabo. Vzdignil se je, da bi šel malo na zrak, a v sosednji sobi je moral sedeti, ker ni mogel več naprej. Obveščeno je bilo takoj moštvo rešilnega društva, ki je odpeljalo g. Strmška z rešilnim avtom v javno bolnišnico, kjer je čez dve uri umrl, zadet od srčne kapi. Rajni zapuščena žena in dva sinova, tovariši pa izgubijo v njem vzornega druga. Kot uradnik in kot človek je bil zelo priljubljen pri svojih znanih in vseh, ki so imeli z njim kaj opravka, zaradi svojega ljubeznivega in prijaznega obveščanja. Naš list izgubi v njem zvestega naročnika. Pogreb se vrši v četrtek ob 3 popoldne iz mrlišnice mestnega pokopališča. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Davkoplačevalcem v pomirjenju. Davčna uprava v Celju razglasi: Pošne položnice, ki jih dostavlja ravnomar davčna uprava davkoplačevalcem za IV. četrtletje, niso nobeni opomini za plačilo davkov, ki bi imeli znanja eksekucije, temveč so samo opozorila, obračuni o letnih predpisih, plačilih in event. zaslužkih davkoplačevalcev, ki se na ta način seznanijo s svojimi davčnimi konti in si prihranijo nepotrebna pota k davčni upravi. Te položnice so izdane le v prid davčnih zavezancev, ne da bi jim povzročile kakšne stroške. Pač pa bodo nove položnice po 15. novembru imele značaj opomina, ki se bodo davčnim zavezancem zaračunale kot opominjalni stroški. Na to se davkoplačevalci izrecno opozarjajo. Zaradi tega namj stranke te opozoritvene položnice, ki se že nahajajo pri županstvu oziroma se jim bodo še doposkale, dvignejo in pravočasno vporabijo.

Celjski pestri večer. V ponedeljek, 9. t. m., nam je KPD pripravilo redek užitek s skrbno izbranim sporedom 3. prosvetnega večera gornjega nstava. Ves spored je oddajala ljubljanska radio-postaja, vsled česar se je po dolgem času zopet enkrat zgodilo, da se je kakšna prireditev v Celju točno ob napovedanem času začela. Po prvi točki: Slovenske vesele pesmi, ki jih je podal pevski zbor KPD pod taktirko g. Močana, nam je pri drugi točki v temi »Celje nekdanje podal v kratkih besedah g. prof. dr. Blaznik nekaj celjske zgodovine. Sledile so tri pevke točke ge dr. Rajhove, od katerih je posebno ugajala Straussova: Vseh vernih duš dan. Ob tej priliki je prešla gospa tudi lep šopek svežih rož v znak priznanja. V naslednji točki je podal umetnostni konzervator g. Marijan Marolt v predavanju o današnjem Celju nekaj misli o kulturnih nalogah in dolžnostih Celjanov za bodočnost. Člani Gledališke družine KPD so se predstavili občinstvu z zadnjim prizorom četrtga dejanja Zupančičeve Veronike Deseniške, orkester KPD pa je zaigral Intermezzo iz Parmove opere Ksenije in polpourri iz Prodane neveste, za zaključek pa je zaigral tamburaški zbor Krekove družine Hruzdovo: U posavskoj žumi. — Bil je prav prijeten večer, ki bo ostal občinstvu še dolgo v spominu.

Kulturni obzornik

Nove knjige

Rešetarov zbornik. Iz Dubrovničke prošlosti. Izdala knjigarna Jadran v Dubrovniku, 1931. 504 strani leksik. formata. Cena 200 Din. vez. 240 Din. Znanemu učenjaku prof. Milanu Rešetaru so ob sedemdesetletnici življenja njegovi prijatelji in učenci posvetili zbornik razprav o preteklosti Dubrovnika. Ta zbornik je izšel kot drugi letnik revije Dubrovnik in sicer pod uredništvom posebnega odbora, v katerem so bili profesorji Corović, Deanović, Fancev, Kidrič, Kolendić, Nagy in Tentor. Z razpravami je prispevalo 69 domačih in inozemskih učenjakov in sicer v slovenskem, srbsko-hrvatskem, ruskem, poljskem, francoskem, nemškem in italijanskem jeziku. Predmet razpravam so zanimivosti s področja zgodovine, kulture, književnosti in jezikoslovja starega Dubrovnika. Od inozemskih učenjakov je omeniti znanega zgodovinarja in sedanega rumunskega ministrskega predsednika, Nikolo Jergo, Italijana Bartolija in Bonina, Rusa Durnova, Francoza Vaillant-a, da se omejimo le na najbolj znane. Med kopico imen bomo lepo število domačih: L. Hauptmann (Konstantin Porfirgenet o porijeklu stanovništva Dubrovniškega zaledja), M. Kos (Listine bana Stevana Kotromanića za Dubrovnik), M. Murko (Nekoliki riječi o prvim dubrovničkim pjesnicima), F. Kidrič (Dubrovniška književnost v knjižnici slovenskega mecena Zoisa), F. Pešič (Dubrovčanin Ilirac Antun Rocić).

Razprave so bogate in tehtne vsebine ter pisane z vsem znanstvenim aparatom. Tako ta zbornik, ki je tudi okusno opremljen, mednarodnemu znanstvenemu svetu odlično prikazuje pomembnost iz preteklosti slavnega Dubrovnika, ter ga zato toplo priporočamo.

„Dr. Korošec odpotoval preko meje“

Ljubljana, 10. novembra.

V mariborskem »Večerniku« so v ponedeljkovi številki v uvodnem članku brali sledeče: »Dr. Korošec je — kakor čujemo — osramočen in poražen že sinoči (!) odpotoval preko meje.«

Ko smo prebrali to, smo obrnili list za drugimi senzacijami. In glej! Takoj na drugi strani smo brali sledeče:

»Dr. Korošec se preseli v inozemstvo? Graška »Montagszeitung« poroča danes: v Sloveniji je bilo oddanih 152.000 glasov, kar odgovarja 53%. To je — kakor se zdi — dosedanjega voditelja Slovencev, šefa SLS, dr. Korošca napotilo k odločnemu koraku. Danes (8. novembra) popoldne se je vršila v vodstvu SLS konferenca, na kateri je prišlo do ostrih nasprotij med dr. Korošcem in njegovimi dozdajnimi strankarskimi prijatelji. Dr. Korošec je bil od prvega početka proti abstinenca. (Začel je s tem, da je v svoji govorici, ki jo je v današnji seji vodstva podal demisijsko in je že popoldne kupil vozni list v Svico. Iz njegove ožje okolice zatirujejo, da se hoče popolnoma umakniti iz političnega življenja in bo do nadaljnjega ostal v Svici.)

Ko smo tudi to prebrali, nismo vedeli, ali je dr. Korošec odpotoval snoči, kakor piše »Večernik« na prvi strani, ali pa je kupil le vozni listek, kakor piše »Večernik« na drugi strani. Da se izognemo mučnemu dvomu, smo stopili doli v Marjanišče na Poljanski cesti in potrkali pri dr. Korošcu. Prijazno nas je sprejel, posadil za mizo in gostoljubno ponudil kruha z medom in steklenico štajerskega jermaleca, ki ga je te dni dobil iz ljutomerskih gor. »Kako se vam pa dopade v Svici?« — »Nič ne rečem, lepa dežela je to, pa Slovenija je najlepša za me.« — »A tako? Ali niste odpotovali v Svico?« — »Kakor vidite, sem na Sloven-skem.« — »No ja, ampak vozni listek, saj ste brali v »Večerniku?« — »Za ga ne berem, vozni listek pa kupim, kadar se peljem obiskat tega in onega svojega prijatelja po Dolenskem, Gorenjskem in Štajerskem.« — »Tedad niste pobegnili in ne mislite zapustiti Slovenije?« — »Kaj se?«

Kaj bo danes?

Drama: »Veste, Red B.
Opera: »Koštana«, prva repriza. Red A.
Jakovčev paviljon: Gorsetova razstava.
Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo, Karu-nova 14: Prvi prosvetni večer, predava Fr. S. Finžgar »Obiski pri Poljakihi«. Skioptične slike. Začetek ob 8 zvečer.

Nočno službo imata lekarni: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 4.

Pozor pred sleparji. Uprava banovinskega otroškega doma v Ljubljani, Strelška ulica 14, sporoča, da hodi neki možki v Ljubljani okrog trgovcev in obrtnikov in najbrž tudi okrog privatnih strank in jih prosi za milodare za imenovani otroški dom, ki bo milodare uporabil za božičnico svojim gojencem. S seboj ima baje nabiralno plo-o, opremljeno s podpisom in štampiljko otroškega doma, seveda potvorjeno. Uprava imenovanega otroškega doma opozarja, da za nabiranje milodarov v kakršnikoli namen tega doma ni nihče pooblaščen in upravičen in naproša vsakogar, pri katerem bi se kak tak nabiralec javil, da ga izroči policiji.

Delavski prosvetni večer. Jutri, v četrtek 12. novembra, vsi na delavski prosvetni večer, ki ga priredi Centrala Krekovih družin v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22 ob osmih zvečer. Spored: 1. Duma, Deklamacija (odlomki). 2. Naši izseljenci in sliki z domovino. Predava g. p. Kazimir Zakrajšek. 3. Naša emigracija v luči statistike. Predava g. P. Pink, izseljenski nadzornik kr. banke uprave. 4. Francija. Skioptično predavanje. Večer je posvečen našim izseljencem. Vstop prost. Iskreno vabljeni! — CKD.

Vaše defektorje zamenjate ugodno za moderne radio aparate le pri

Ljubljana

Predavanje vseuč. prof. dr. A. Gosarja v sredo 11. nov. od p. d. e.

Slov. zdravniško društvo vabi kolege na zdravstveni sestanek, ki se bo vršil v petek dne 13. nov. ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice. Predava g. dr. J. Kallay o oralni sepsi.

Akademiki! O priliki 11. obletnice rapalske pogodbe se vrši v sredo dne 11. nov. ob 6 zvečer na univerzi zborovanje akademске omladine. — Akc. odbor.

Prosvetno društvo Trnovo, Ljubljana, vabi na prvi prosvetni večer, kateri se vrši drevi ob 8 v društvenem domu, Koranova ul. 14. Na sporedu je skioptično predavanje g. Fr. S. Finžgarja »Obiski pri Poljakihi«. Opozorjamo vse člane in prijatelje našega društva, da se tega predavanja udeleže v čim večjem številu.

16 slovenskih mladinskih eno-, dvo- in troglasnih zborov, deloma tudi s spremljevanjem klavirja nam zapoje izvrstni mladi trboveljski pevci v nedeljo dne 15. t. m. popoldne v Unionski dvorani. Znano je, da imajo otroci iz naših rudarskih revirjev prav posebni glasbeni talent in da so tudi izvrstni pevci. Oboje bodo v polni meri dokazali na svojem nedeljskem koncertu. Čisti dobček tega koncerta je namenjen za Ferijalno kolonijo revnih rudarskih otrok. Blag namen, pa tudi plemenit užitek, ki ga bomo imeli na koncertu, vabita k posetu. Zato priporočamo vsem, ki hočejo uživati uspehe naših malih iz Trbovelj, da napolnijo Unionsko dvorano. Vstopnice v Matični knjižarni.

V dograjeni del palače Pokojniškega zavoda ob Gajevi ulici se stranke vseljujejo z vso naglico. Kljub velikemu komfortu, lepim sobam in centralni legi palače najemnine niso pretirane in lahko pričakujemo, da bo z definitivno ureditvijo nebotičnika in ostalega dela palače prihodnje leto avtomatično padla pretirana njemnina, ki se danes še v mnogih hišah drži. Likof nebotičnika je prišel v prav pravi čas in je verjetno, da z večjimi deli na teh objektih sedaj ne bodo več začeli, ampak bodo počakali, da se stavba pošteno presuši čez zimo, tako da bodo do prihodnje jeseni z vsem gotovi.

Dela ob Ljubljani so zaradi deževja precej zastala. Regulacijska dela so bila itak v glavnem že zaključena, navzkriž pa bilo slabo vreme pri betonskih delih ob novem čevljarskem mostu in pri postavljanju ograje na frančiškanskem trimostovju. Ze prejšnja povodenj je poškodovala in deloma odnesla odre ob novem čevljarskem mostu, tako da bi bil oder po tej nezdodbi definitivno zgrajen šele čez kakšne tri tedne. Sedaj bodo z d. l. m. pohitili, tako da bodo ušli mrazu, ki bi onemogočil betonska dela decembra meseca. Če bo pa seveda nagajalo vreme v zadnji polovici novembra, bo pa treba dela prelložiti na prihodnje pomlad. — Ograja pri frančiškanskem trimostovju napreduje razmeroma počasi in še bo šlo tako naprej, bo komaj do meseca decembra ograja brez svetilnikov končana.

Nova bencinska črpalka na Krekovem trgu. Ze dalj časa postavljajo novo bencinsko črpalko na oglu Poljanske in Kopitarjeve ulice ob Krekovem trgu. Velikanski železni rezervoar so že pogrezili v tla in sedaj postavljajo črpalni nastavek. Tako bo tudi vhodni del Ljubljane imel v bližini bencinsko črpalko, tako da se ne bo treba zatekati na Dunajsko ali Miklošičevo cesto po benele.

Fantovski pretepi. Naše zadovoljstvo, da te dni ni prišlo do fantovskih pretefov, je bilo pre-zgodnje. Bolnišnica je predinočnim in včeraj sprejela že tri žrtve pretefov. Pred Mesnim domom sta se spopadla dva hlapca. 21 letnega kočijaža Ludvika Bana je njegov tovariš zabodel z nožem v trebuh. — 26 letnega sina posestnice Franca Gerenciča v Deseči vasi 14 pri Žužemberku je neki fant udaril s polenom po glavi. — V Komen-skega ulici je nekdo močno udaril po glavi 28 letnega brezposelnega delavca Josipa Vrhovca. Vse tri poškodbe so lahkega značaja.

Laško

Debrodelno društvo »Blago sree« priredi v soboto, dne 14. t. m., ob 20 zvečer v hotelu »Savinja« čajanko, katere čisti dobček je namenjen za obdarile revnih otrok. Kakor lani, je tudi letos spored zelo posrečeno izbran, kar bo gotovo pri-vabilo mnogo gostov.

Radioval nasl. Jugošport Ljubljana, Dalmatinova ulica 13

končno zlije v najizrazitejšo Kosovelovo pešniško tvorbo »Ocean«.

Urednikove opombe zaključujejo zbirko. Tu objavljene pesmi ponazarjajo Kosovelov način ustvarjanja, kot poslednji odtiski zaokrožujejo podobno Kosovelove osebnosti in njegovega dela. Obenem pa so tudi organski zaključek celotne zbirke.

»Gospodinski koledar« za leto 1932 je pravkar izšel. Nekaj iz njegove pestre vsebine: Snovane in gibanje v ženskem svetu leta 1930/31. — Socialno delo Slovenk. — Književno delo Slovenk. — Društva. — Zveza gospodinj. — O nezdodah doma in v gospodinjstvu. — Novodobno gospodinjstvo. — Priprava različnih likerjev. — Kako cvremo sladice in druge jedi. — Recepti k nedeljskim jedilnim listom in recepti rastlinske hrane (nad 100). — Obloženi kruhki. — Vlaganje kumarje v kisu. — Kako se dobro ohrani prekajena svinjina. — Kako spečemo pudinge in kipekne. — Razni drobni nasveti. — itd. Važen del koledarja je troškovnik, kamor zapisuje gospodinja dnevno izdatke, nadalje seznam za perilo, seznam važnih naslovov in seznam plačanih naročin in članarin. Skupno obsega koledar 200 strani, je trdo vezan in lične zunanosti. Dobi se v Jugoslovanski knjižarni. Cena Din 20, za člane Din 16 s poštnino 1.75 Din več.

Volk Sivor. Zivalske povesti. Spisal Josip Brinar. Založila Brata Rode & Martičič v Celju. Vezana 18 Din. »Volk Sivor« je zivalski roman, ki nam slika prigode in junaštva našega sivega gozdnega rokavničarja, in prinaša toliko zanimivega iz tajnosti kraškega sveta, da bo vsak ljubitelj pri-rode knjigo z užitkom prebiral. Prav posebno pa je knjiga priporočljiva mladini, ki se ob tuđejnih prigodah volka Sivorja ne bo le razveseljevala, ampak bo pri tem tudi vzbudila našo slovensko zemljo »tam preko«. Bolj kot navdušujoči govori o naših bratih na Krasu ji bodo ostale v spominu slike iz gozdov pod Snežnikom, Javornikom in Nanosom, in zanimive prigode s Krasa bodo mla-

Maribor

Petindvajsetletnica Cecilijinega društva stolno župnija v Mariboru. Letos mineva 25 let, kar oskrbuje v mariborski stolnici petje pri slo-venki službi božji mariborsko Cecilijino pevsko društvo. Ne bi bilo prav, da bi naša javnost šla mimo tega jubileja, ne da bi se spomnila velikega kulturnega dela društva. Cerkevno petje ni le v povzdigo službe božje, ampak tudi splošno kulturnega pomena. To so meščani mesta Maribora tudi vedno upoštevali in bili stalno Cecilijinuemu pevskemu društvu tudi naklonjeni. Za 25 letnico želi zato Cecilijino pevsko društvo nuditi ljubite-ljem glasbene umetnosti poseben pevski užitek in zato priredi 18. nov. ob 20 uri zvečer velik cerkveni koncert, na katerem izvaja Rossinijev oratorij »Stabat mater« (Zalostna mati). Kot soli-sti sodelujejo za sopran gospa Pavla Lovšetova, za mezosopran gđ. Lidija Vedralova, za tenor g. Avgust Živko in za bariton g. Fran Neralič. Pomnožen vojaški orkester bo gotovo tudi na tem koncertu v cerkvi prišel do svoje popolne veljave. Rossinijeva »Stabat mater« je ena najznamenitejših del svetovne glasbene literature. Skladba se odlikuje po svoji melodioznosti in prelepih arijah. Prekrasno so kulturne partije soprana in mezo-soprana. — Mariborčani se bomo z udeležbo na koncertu, ki bo lep domač glasbeni večer, oddol-žili tudi zboru Cecilijanskega društva za njegovo veliko kulturno delo tekom 25 let. Vstopnice za koncert se že dobijo v predprodaji pri Höferju in Cirilovi knjižarni na Aleksandrovi cesti.

Sestanek katehetov bo v četrtek 12. no-vembra 1931 ob pol 16 uri v Mariboru, Koroška cesta 1. Predavanje in razgovor bo o okrožnici svetega Očeta Pija XI. o krščanski vzgoji mladine. Gg. katehete iz Maribora in okolice pridite na sestanek.

Umrli je v ponedeljek Reinhold Ussar, nameščenec tukajšnje Cirilove tiskarne; dosegel je visoko starost 81 let ter je vstopil v službo Cirilove tiskarne dne 16. julija 1893. V svojem službovanju je bil vreden in marljiv; ohranil je do zadnjega svoj značilni humor in dobro voljo navzlic osmerim križem. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v lepem spominu.

Častno priznanje. Za asistenta na univerzi v Edenu (Francija) je imenovan gradbeni inžen-jer g. Alfonz Vales iz Maribora. Mlademu g. inženjerju iskreno čestitamo k častnemu imenovanju.

Primarij dr. Benčan ostane v Mariboru. Vest, da zapusti Maribor primarij ginekološkega oddelka splošne bolnišnice g. dr. Benčan ter od-ide na svoje novo službeno mesto v Novo mesto, je vzbudila splošno obžalovanje. G. primarij je v Ma-riboru splošno priljubljen v vseh krogih kot dru-žabnik, še bolj pa kot strokovnjak v svojem pokli-cu, kateremu se je posvetil z vso dušo ter beleži kot vodja enega najvažnejših oddelkov splošne bolnišnice na svojem področju odlične uspehe. Ta dni pa je izšel odlok banovinske uprave, da osta-ne g. primarij dr. Benčan še nadalje v Mariboru kot vodja ginekološkega oddelka, kar so sprejeli vsi Mariborčani z zadoščenjem.

Posledica tridnevne »sušice« 2 aretacij (boračenje in sum utaje) in 7 prijav. Se par dni pa bo zavihrala na Grafu bela zastava... Iz sod-nih zapisov so izpustili večeraj dopoldne Marka Kranjca.

Darilo požarni brambi. Mesto venca za umrlo gospo Ano Venko jedarovala gospa Kušer-Schutta tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu 100 Din. Prisrčna hvala.

Prvo skioptično predavanje o Pohorju. V sredo dne 11. t. m. ob 20 priredi Zimsko-sportni odesk SPD Maribor/I. v Zadržni gosp. banki skioptično predavanje o Pohorju. Urški in ostalih planinah. Predavanje bo spremljalo 140 diapoziti-fov, ki nam bodo pokazali krasote naših planin v zimskem in letnem času. Spričo denarne krize so tudi cene zelo nizke in stane sedež 6 Din, di-jaško stojišče pa le 2 Din.

Licitacija za zgradbe v marib. bolnišnici. Za zgradbo stanovanjskih in gospodarskih poslopj v splošni bolnišnici v mariboru se vrši dne 11. de-cembra ob enajstih dopoldne I. javna pismena ponudbena licitacija in sicer v prostorih tehničnega razdelka, soba št. 51, sresko poglavarstvo Ma-ribor, levi breg. Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 47 istoiam.

Roka v pralnem stroju. V mariborski tek-stilni tvornici v Melju se je včeraj težje ponesrečil delavec Jaroslav Mühlhausen. Z leve roko je po nesrečnem slučaju prišel v pralni stroj, ki je na-polnjen z vročo pralno tekočino. Zabil je na roki težje opekline, zraven pa ga je še stroj silnil za roko ter mu jo zmečkal. Z resilnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnišnico.

Boben poje... Dne 28. decembra se vrši pri mariborskem okrajnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Slivniško Pohorje vl. št. 18. Cenila vrednost Din 205.283,40 Din vrednost pritlikline 5000.— Din, najmanjši po-nudek 136.854,92.— Din.

deži ogrevale srca za ta mikaven kosček slovenske zemlje.

Naše dijaštvo

Občni zbor Slovenske dijaške zveze se vrši v nedeljo, 15. t. m., ob 10 dop. v dvorani Akademiskega doma. Včlanjene organizaci-je ozir. društva prosimo, da nam zanesljivo do-pošljejo izpolnjene poverilnice, ki smo jih bili priložili zadnji jesenski okrožnici. Dnevni red obnega zbora je sledeči: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika, 2. poročilo odbora in revizorjev, 3. spre-memba pravil, 4. volitev novega odbora in revi-zorjev, 5. slučajnosti. Prijatelji našega dijaštva toplo vabljeni, za člane udeležba obvezna! — Odbor SDZ.

Dijaški koledarček SDZ za šol. leto 1931-32 je že v majhnem številu na razpolago, ostali se nahaja po knjižarnah in trafikah, kolikor še ni razprodan. Vse razprodajalce prosimo, da nam denar če le moreče, sproti pošiljajo in odvisne izvide vrnejo, da moremo na željo postreči še druge. Kdor ga še nima, naj ga nemudoma naro-či, da ne poide. Vsa slovenski študent ga mora imeti!

Rast radi finančnih ovir v tiskarni ni mogla s tem šolskim letom iziti. Našim zadnjim opomi-nom se je sicer nekaj naročnikov odzvalo, a ve-liko število še ne. Te prosimo, da to v interesu naše skupnosti čim prej store in tako omogočijo izdajanje nadaljnjega letnika. Redne naročnike in prijatelje »Rastle« pa prosimo, da nam do tedaj ohranijo tiho zvestobo in se po možnosti odzovejo našim prošnjam. Da premostimo gmotne težkoče se bomo poslužili tudi teh. Na razpolago je še ne-kaj letnikov, ki smo jih na željo pripravljali dati v vezavo. Cena lepo vezanima I. in II. letniku 30, III. pa 50 Din. — Konzorcij »Rastle«.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 11. nov.: Martin (Davorin), škof.

Osebnosti

— Porecil se je g. Ivo Funderle, fin. rač. in. Spektor, z go. Ivanko Sinigojevo roj. Orehek. Castitamo!

— Imenovanji so med drugimi za referenta inženjerskega poveljstva savske divizijske oblasti inženjerski polkovnik Konrad Tobis; za vršilca dolžnosti poveljnika inženjerskega parka tehničnega polka inženjerski kap. I. razr. Evgen Kulčar; za poveljnika inženjerskega parka I. pionirskega polka inženjerski major Vekoslav Cener; za poveljnika inženjerskega parka 2. pionirskega polka inženjerski kap. I. razr. Zbiljko Majer in za vršilca dolžnosti poveljnika I. bataljona telegrafskega polka inženjerski kap. I. razr. Milan Markovič.

— V orožništvo so prevedeni pehotni poročniki Branko Gerovec, Friderik Leman, Anton Cerne, Josip Bervaldi in Josip Sosič.

— Upokojeni so med drugimi topniški podpolkovnik Marko Delja nižji voj. uradnik ekonomske stroke I. razr. Martin Kranjc in II. razr. Franjo Smrečnik; veterinarski podpolkovnik Filip Lipa; topniški podpolkovnik Marko Markuš in pehotni poročnik Stanislav Hvalat.

— Odlikovan je z redom »Belega orla« petega razr. topniški podpolkovnik Marko Delja.

Elektrika za Novo mesto

Kranjske deželne elektrarne so z izvedbo svojega elektrifikacijskega načrta na Gorenjskem in Stajerskem vzbudile veliko zanimanja, da je stopila tudi Dolenjska na plan. Sedaj se po dolenjskih občinah že resno razpravlja, kako naj bi se speljala velenjska elektrika tudi na Dolenjsko. Pričakujemo lahko, da se bo prihodnje leto že začel graditi daljnovod proti Novemu mestu in Kočevju. Hkrati s temi načrti pa čujemo, da namerava novomeška občina postaviti lastno elektrarno na Dvoru ob Krki. Tam stoji sedaj tri žage, ki imajo vodno pravico in po sedanjih vesteh bi bil odkup le ene same žage mogoče. To se pravi, da bi ostali dve še nadalje morali dobivati vodo, tako da bi za elektrarno zlasti ob nizkem stanju vode ostalo le malo vode. Elektrarna torej v poletnem času nikakor ne bo mogla kriti potrebe in bo radi tega sama za novomeško gospodarstvo le majhnega pomena. Na vsak način bi bilo umestno, da se vestno in premišljeno pretehtajo vsi razlogi za in proti, preden se začne z graditvijo, ki bo gotovo zahtevala ogromne izdatke. Ponesrečenih elektrarn ima Slovenija že preveč in zato je škoda, da bi po nepotrebnem dobili še eno več.

Ostale vesti

— Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Shqipëria Ertë«, ki izhaja v albanskem jeziku v Konstanci (Rumunija) in brošuro »Tutta l'Albania di tutti gli Albanesi« (Cela Albanija vseh Arnautov), ki jo je napisal albanski profesor Mehmed Vokši.

— Utonil je v Kropi v nedeljo zvečer Andrej Šolar, star 19 let. Padel je v vodo pri Lukovem jezu, ki ga sedaj popravljajo, ker ga je voda razdrila. Dobili so ga v ponedeljek zjutraj pod drugim jezom za Lepkovo hišo. Kriv je menda alkohol.

— »Ilustracija« Štev. 11., ki je pravkar izšla, prinaša sledečo vsebino: V jeseni — Jesen (J. Likovič). — Akrobati naših streh (J. Hafner). — Perpetuum mobile. — Iz ljubljanskih gledališč. — Izlet v vsemirje (Dr. Tihomir Toth). — Grad Brdo pri Kranju. — Boj starosti (Fr. Strube). — Poklic nam zveje in skrivi telo. — Družabni ples v letošnji sezoni (A. Jenko). — Zenitev Yussufa Khana. Roman (F. Heller). — Naši otroci. — Moderni slaščičarski izdelki. — Fotoamater: Fotografiranje živali v naravi (J. Herfort). — Film: »V kraljestvu Zlatoroga« (B. Orel). — Iz novih filmov. — Moda za jesen in zimo (pariško modno pismo). — Kosmetika: Umivanje obraza. — Sodobna žena (Rusa Zidar). — Prvenstvene tekme (V. Vodišek). — Iz vsega sveta. — Nove knjige. — Luigi Kasimir (Dr. Fr. Stele). — Naslovna slika na ovitku: M. Bimbič: Listje odpada (akvarel). — Naročnina za »Ilustracijo« vse leto znaša 100 Din, posamezne številke po 100 Din v vseh trafikah in knjigarnah. Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6-I.

— Trojček je povila v nedeljo 8. novembra Mileva, žena kmeta Milosava Lukiča v selu Jasikovca blizu Trstenika v Srbiji. Vsi trije zdravi fantki. Družina je že od prej obdarovana s 4 otročki, od katerih sta dve deklici dvojčki.

— Konzorcij »Grude« razpisuje natečaj za celoletno povest v letniku 1932, ki sme obsegati največ 5 in najmanj 4 tiskovne pole. Ker je Gruda, kot revija za kmetsko prosveto, namenjena pretežno za podeželsko ljudstvo, želi konzorcij, da bi bila snov zajeta po možnosti iz življenja našega podeželja. Rokopise je vpsolati najkasneje do 10. decembra t. l. z navedbo honorarja na Upravišništvo »Grude«, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5-I.

— Tragedija v kmetski družini. O pretresljivi družinski žalostni poročajo iz vasi Srema pri Belovarju. 75 letni Matija Dološček se je sprl s svojim zetom 40 letnim Stefanom Radotovičem. Iz prepira se je razvil pretep, v katerem je zet podrl tasta na tla. Pobesneli starič je nato odšel v kuhinjo, pograbil velik kuhinjski nož in ga skril v žep. Čez nekaj časa se je prepil nadaljeval, tekom katerega je starič potegnil nož in navlail na zeta. Prizadejal mu je tako strašne rane na obrazu in trebuhu, da je zet kmalu izdihnil. Vsa ta dogodek je opazovala Dološčakova 69 letna soproga. Starič si je potem hladnokrvno opral roke in se zaprl v svojo sobo.

— Zalostna smrt 6 letne deklice. V vasi Levlincev pri Virovitici so vaški pastirji kurili ogenj. Pri ognju se je igrala tudi 6 letna deklica Zorica Benović. Naenkrat so njeno obleko obilnili plamen in v nekaj trenutkih se je deklica spremenila v gorečo baklo. Deklica je dobila tako težke opekline, da je še isti dan umrla v bolnišnici.

— Grozna smrt starke pod vlakom. V Novem Sadu je subotički brzovalc v soboto ponoči povozil 78 letno staro Marijo Bede. Starke se je vlačila domov in, ker je bila skoro gluha in poleg tega še kratkovidna, ni čula niti videla prihajajočega vlaka.

— Volkovi napadli čredo živine. Iz Kuršumlije poročajo: Tu so se že pričeli pojavljati prvi znaki zime. Eden prvih znakov so volkovi, ki strše po okolici. Te dni je trgovec Azima Butuš iz Prištine gnil domov čredo živine. Sredi ravnine pa je čredo napadla tolpa volkov. Čuvarji

črede so začeli kričati, kar pa volkov ni niti malo preplašilo. Čuvarjem ni preostajalo drugega, kakor da so zbežali do bližnje vasi po pomoč. Ko so prišli nazaj, so volkovi obirali že zadnje kosti. Kljub temu pa so jih komaj pregnali.

— Smrt pri volitvah. »Juturni list« poroča iz Mostarja: Monopolski inspektor Gjuro Ugrenović je bil na volitvah v širokem Bregu predsednik volivne komisije. Proti koncu volitev je Ugrenović nenadoma zadela kap in je ostal na mestu mrtve.

— Pri ištasiu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef« voda tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Otroci — zaprti v trdnjavi. Mnogo sara-jevskih staršev je bilo te dni v skrbah za svoje otroke, ki so odšli na šolski izlet na Trebevič. Na Trebeviču je zapuščena stara trdnjava, v katero je iz radovednosti stopilo 17 otrok. Nekl deček pa je iz голе mladostne prenečnosti zaprl in zaklenil vrata za njimi ter se nato priključil ostalim otrokom. Profesor se je prestrašil, kje je ostalo toliko otrok, deček, ki je zaklenil svoje tovariše v trdnjavo, pa je molčal, ker se je bal. Profesor je alarmiral orožništvo, ki so priredili na Trebeviču pravi pogrom. Po skoro celodnevem iskanju so otroški naposled prišli v bližino trdnjave, kjer so zaslišali otroške klice na pomoč in osvobodili otroke neprijetne ječe.

— Mesto teleta zadela s sekiro svojo ženo. Iz Broda na Savi poročajo: Kmet Mirko Pavlič iz Klakara je imel opravka v svojem hlevu. Pri tej priliki se mu je utrgalo tele, ki se na noben način ni dalo ukrotiti. To je Mirka tako razjezilo, da je pograbil sekiro in jo vrgel z vso silo za teletom. V tem času pa je bila na dvorišču njegova žena,

katero je mesto teleta zadela sekira v bok. Teško ranjeno so prepeljali v bolnišnico.

— Učite se tujih jezikov. Razni privatni, društveni tečaji, dalje tečaji Radio-Ljubljana omogočajo sedaj v zimski sezoni vsakomur, da si pridobi potrebno znanje v jeziku, ki ga najbolj potrebuje. Danes, ko imamo Slovenci že lastne učbenike za vse najvažnejše jezike, je študij jezikov pristopen slehernemu. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče učbenike: Nemščina brez učitelja I. in II. del 16 Din; Piskernik, Učbenik nemškega jezika I. del, vez. 34 Din; Leben: Francoščina brez učitelja, 28 Din; Orožen, Učbenik češkega jezika, 40 Din, vez. 50 Din; Leben, Italijanska vadnica za šole in samouke, I. in II. del, 62 Din; Učbenik angleškega jezika, 50 Din, vez. 64 Din; Orožen, Učbenik ruskega jezika, 50 Din, vez. 64 Din. Dalje ima imenovana knjigarna v zalogi razne slovarje za spopolnitev studija v teh jezikih. Katalog je brezplačno na razpolago.

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Najcenejša gospodinjinska knjiga je »Pripravljanje mlečne hrane« od St. Humekove. Vsebuje 103 recepte za pripravljanje mlečnih jedil in tri polpne brezmesne jedilnice. Zahtevajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mleku, družstvu v Ljubljani.

— Telefon 2708, se priporoča za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Cene konkurenčne. Rudolf Velepč, trgovina z kurivom, Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta 25.

Ptuj

Uboj. V noči na 8. november je bil v vasi Murtočici izvršen grd zločin. Posetnika Strelec Alojzij in Meško Franc sta se že dalj časa sovražila zaradi nekih tožb. V soboto 7. novembra sta se zopet spila. Po prepiru se je Meško napil šmarnice in šel okrog 10 zvečer v stanovanje sosed Strelca, ki mu je baje prej grozil s kamenjem in sekiro. Meško je brez usmiljenja zasadel sosedu nož v prsa in ga zadal ravno v srce. Domači o vsem tem niso ničesar vedeli in so Strelca našli šele ob 6 zjutraj mrtvega na tleh. Ubijalec je krenil zjutraj proti Ptuj, da se javi oblasti. Med potjo so ga pa dohiteli orožniki, katerim je zločin priznal. Izgovarjal se je, da je bil pijan in da se je moral braniti, ker ga je sosed napadel. Meška so seveda zaprli.

Nesreča. Voz, poln mrv, se je prevrnil v Slovenji vasi na delavca Antona Ulesa. Zlomilo mu je levo roko. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Denarni trg

Hranilne vloge v naši državi

Kriza na našem denarnem trgu se je začela kazati že spomladi. Za mejniki lahko vzamemo prvo desetino maja, ko so bili objavljeni podatki o veliki izgubi dunajskega Kreditnega zavoda, ki je imel značilne zveze z našim denarnim trgom, saj je bil zavod vodilno udeležen pri dveh naših velebankah: Jugoslovanska udržena banka v Zagrebu in Kreditni zavod v Ljubljani.

Bilance velikih bank so že l. 1930 pokazale, da so se inozemski krediti zaradi stalnega dotoka vlog v naše denarne zavode zmanjšali. Tako vidimo, da so bili upniki zagrebških velebank lani znatno nižji kot 1929. Znašali so (brez hranilnih vlog) pri 6 zagrebških velebank konec 1930 1.888 milj. Din v primeri s 2.123 milj. Din konec l. 1929. Istočasno so hranilne vloge narasle od 3.495 na 3.873 milj., tako da so konec 1930 znašala vsa tuja sredstva 5.761 milj. Din (1929 pa 5.618 milj.). Lahko sklepamo, da so se l. 1930 zmanjšali inozemski krediti za znatno vsoto 403 milj. Din kar je nadoknadil deloma dvig upnikov pri drugih bankah za 235 milj. Din. Povrh vsega pa moramo vpoštevati, da so inozemski upniki igrali vodilno vlogo le pri nekaterih bankah, saj so po podatkih finančnega ministra znašale terjatve inozemcev v Din konca 1930 samo 447.7 milj. Din. (1929 461.9 milj. Din).

Kreditni zavod na Dunaju je naravno moral polagoma likvidirati svoje terjatve in 6. junija 1931 je prešla večina delnic Kreditnega zavoda v Ljubljani v jugoslovanske roke (A. Westen, Mesina hranilnica ljubljanska, Hranilnica dravske banovine itd).

Računajo, da je znašal odtok tujega kapitala v l. 1931 v celi državi samo 100—200 milj., kar je pa bila vseeno znatna vsota.

Kriza v Angliji je sledila katastrofa v Nemčiji in tudi na Madžarskem so v juliju omejili poslovanje, kar sicer radi majhnih zvez našega gospodarstva ni imelo vpliva, pač pa je psihološko gotovo nekaj vplivalo. Dotok novih vlog je v nekaterih pokrajinah naše države v juniju in juliju radi gospodarske krize izostal in na denarnem trgu se je začela opaziti napetost, ki pa v Sloveniji ni prišla tako do izraza kot v Zagrebu in v Vojvodini.

Meseca avgusta je začela Narodna banka omejevali svoje kredite, ki so znašali dne 8. avgusta na menice 1.486,7 milj. Din. Do 15. septembra so se menični krediti Narodne banke zmanjšali na 1.419,2 milj. Din.

Denarni zavodi so si nova likvidna sredstva skušali pridobiti v tem času pridobiti z lombardom, ki je nastel od 8. avgusta do 15. septembra od 203,8 na 272,1 milj. Din. Istočasno so se radi zmanjšanja kreditov in večjih plačilnih potreb zelo zmanjšala tudi dobroimetja denarnih zavodov na žiro-računih pri Narodni banki. Še konec leta 1930 so znašali žiro-računi pri Narodni banki 667,2 milj. Din. V splošnem pa računi niso nikdar dosegli prejšnjih letnih visokih postavk in so ob priliki zakonske stabilizacije znašali 707,8 milj. Din. Banke so se naprej zmanjševale svoja žiro dobroimetja, ki so padla konec avgusta na 352,8 milj. Din. konec septembra pa na 287 milj. Din. Kako je bilo z dotokom drugih tujih sredstev, predvsem vlog, pa kažejo podatki Narodne banke o stanju hranilnih vlog, pri denarnih zavodih v naši državi. Upoštevati pa je treba, da statistika Narodne banke ne loči hranilnih vlog od ostalih kreditov in da zato slika ni popolna. Vendarle je iz nje razvidno, da so znašale hranilne vloge po poročilih društev bančnih zavodov in Zveze jugoslovanskih hranilnic (v milj. Din):

31. decembra 1930	13.880
1. marca 1931	14.170
1. junija 1931	14.242
1. septembra 1931	13.235

Statistika vlog je v toliko nepopolna, ker za Slovenijo ne obsega upnikov, kar je storjeno za druge pokrajine v državi. Tako izkazuje statistika Narodne banke za Slovenijo 1. junija 1931 717 milj. Din vlog, ki je vendar znano, da znašajo samo pri treh ljubljanskih bankah vsa tuja sredstva pol-drugo milijardo Din (po stanju konec leta 1930). Od tega je približno polovica hranilnih vlog, druga polovica pa odpade na ostale upnike. Vendar pa je statistika značilna, ki kaže, da je ponehala doba stalnega dotoka tujih denarnih sredstev v denarne zavode.

Statistika Narodne banke ni objavljena po posameznih provincih. Na razpolago so nam edi-

no podatki o stanju hranilnih vlog v Vojvodini, ki ravno tako kažejo stalno zmanjševanje obsega upnikov. Tako so znašale vloge v vojvodinskih bankah 30. aprila 1.500,3 milj. Din 30. maja 1.492,9, 30. junija 1.458,7 in 31. julija 1.419,2 milj. Din. Vloge v naših regulativnih hranilnicah so v tretjem četrtletju t. l. izkazale le neznatno zmanjšanje. 30. septembra so znašale 1.217,2 milj. Din, v primeri s 1.219,8 milj. Din dne 30. junija 1931. Niso nam na razpolago še podatki za oktober, pa razvojna tendenca kaže, da bo šel razvoj v smeri znižanja kreditov. Iz tega jasno sledi, da bo tudi kreditni volumen denarnih zavodov nujno doživel zmanjšanje, katerega čutimo že sedaj. In neizogibna posledica bo tudi zvišanje obrestne mere za kredite.

Tudi druge statistike o položaju na denarnem trgu dajejo isto sliko. Hranilne vloge pri državni hipotekarni banki, ki so vseskozi do konca avgusta narasle in dosegle 649,4 milj. Din, so se v septembru zmanjšale na 615,5 milj. Din. Te dni beremo zopet v belgrajskih listih, da je obrestna mera za vloge pri Državni hipotekarni banki 6 % in ne, kakor je bilo svojčas objavljeno 3 %. Pri poštni hranilnici se pozna kriza na denarnem trgu v zmanjšanju poštno čekovnega prometa in v povečanju plačil v gotovini. Odstotek brez gotovinskega prometa samo 42,25 %, v primeri z nekdanjimi 48 do 50 %. Hranilne vloge pa, ki so v septembru izkazale le neznaten prirastek so sev oktobru prav znatno povečale in kaže kako se zopet vračajo zaupanje tudi pri malih vlagateljih.

Pomožno osebje v novem obrtnem zakonu

§ 206 novega zakona o obrtnih našlavih, kaj vse spada pod pomožno osebje. V nadaljnjih paragrafi sledi splošne odredbe o razmerju med službodajci in uslužbenci. Med drugimi je sprejeta določba, da prisilne organizacije službodajcev in uslužbence ne morejo zaključiti kolektivnih pogodb. Službodajci ne smejo dajati svojemu osebnju blaga na kredit niti ne smejo obvezno se dogovoriti z uslužbenci glede porabe plače v druge svrhe, pač pa smejo dajati hrano in življenjske potrebščine po lastni ceni, ostale reči pa po povprečni vrednosti lastnih stroškov. Važno je tudi, da more ministrstvo socialne politike goštim vrstam podjetij ali pa v gotovih mestih prepovedati dajanje stanovanj, hrane itd. za plačo. Važno je, da se terjatve za blago, ki so ga dali službodajci na kredit, ne morejo niti tožiti niti drugače plačati. Ako je uslužbenec na vežbi, njegov službeni odnos ne preneha in mu ostaja pravica na njegove denarne pripadke za čas štirih tednov, ako je njegov službeni odnos trajal neprekinjeno najmanj leto dni če za ta čas ne dobiva od države odgovarjajočo naknado. §§ 222—225 se tičejo trgovskih potnikov in njih provizije. § 227 določa, da dosepa provizija, ko se izvrši obračun o njej. Če ni drugače pogojeno, tedaj se obravnava provizija konec vsakega koledarskega četrtletja. Če je uslužbenec sprejet v hišno skupnost službodajca, mu mora dajati ta v slučaju bolezni poleg denarne plače potrebno hrano, zdravniško pomoč in zdravila največ do 14 dni, odnosno 4 tednov. V kolikor ni v zakonu drugače določeno, moreta obe stranki vsak čas službene odnose, pogojene samo na poizkušnjo ali samo za čas prehodne potrebe, prekiniti. Žene se ne morejo odpustiti, ako so ovirane v izvrševanju službe zaradi nosnosti ali poroda. Če umre uslužbenec kateremu je dal službodajec stanovanje, se mora stanovanje izprazniti za mesec dni, če je imel uslužbenec svoje gospodinjstvo, drugače v 14 dneh. Vendar more službodajec zahtevati, da se izprazni takoj del stanovanja, kolikor je potrebno, da se namesti njegov naslednik in njegovo pohištvo.

Glede spričeval določa zakon, da se ne sme nikakor označiti kaj takega, kar bi osebnju otežilo sprejem v drugi službeni odnos. Svedoče se morejo overiti v roku 3 dni pri prislisnih združenjih, odnosno občinah.

Razstava plemenske perutnine na zagrebškem sejmu. Zagrebški sejem priredi od 28. nov. do 1. dec. sedmo razstavo plemenske perutnine, skupno z razstavo zajcev, golobov, ptic pevk, mačk itd. Razstavljalci so se že prijavili v velikem številu in bodo pokazali razven razstavnega materijala

Ustno duplino razkužujejo

ter obvarujejo pred katari vrat in grlo

za oceno, tudi materijal za direktno prodajo. Kmetijsko ministarstvo bo kupovalo perutnino, ravno tako bo ministarstvo ter banski upravi savske in dravske banovine dali subvencije za nagrade najboljšim perutničarjem.

Vinski sejem v Ivanjkevi. Vinarska zadruga »Jeruzalemljane« v Ivanjkevi priredi svoj VII. vinski sejem in razstavo dne 10. decembra 1931. Pripuščena so le vina izključno iz ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša. Letošnji pridelek, ki je bil obilen, je prvovrsten in si bo tudi imel priliko vsakdo nakupiti prvovrstnega ljutomerečana direktno od producenta. Na razpolago pa bodo tudi najizvrstnejše sorta vina. Mošt lepo dozoreva in bo takrat ravno primeren za nakup za prvi pretok. Cene so izredno ugodne. Vse producente ormoško-ljutomerskega okoliša, ki imajo vina na razpolago in se hočejo sejna udeležiti, naj to prijavijo za drugi, najkasneje do 1. decembra t. l.

Borza

Dne 10. nov. 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha, Pariz in Newyorka, dočim se je uvrstil London, popustili so pa tečaji Amsterdama, Bruslja, Prage in Trsta. Promet je bil srednji.

Ljubljana. Amsterdam 2266.08—2272.92, Bruselj 784.84—787.20, Curih 1098.45—1101.75, London 210.76—218.26, Newyork 5599.26—5616.26, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.52—167.02, Trst 287.70—289.70.

Zagreb. Amsterdam 2266.08—2272.92, Bruselj 784.76—787.20, London 210.70—215.58, Newyork kabel 5621.26—5638.26, Newyork ček 5599.26 do 5616.26, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.52—167.02, Curih 1098.45—1101.75.

Skupni promet brez kompenzacij 5.8 milij. Belgrad. Amsterdam 2266.08—2272.92, Berlin 1343.50—1370.50, Bruselj 784.84—787.20, Curih 1098.25—1101.75, London 210.76—218.26, Newyork 5599.26—5616.26, Pariz 166.52—167.02, Praga 221.01—221.67, Trst 287.50—295.70.

Curih. Belgrad 9.10, Pariz 20.1175, London 19.50, Newyork 511.75, Bruselj 71.45, Milan 26.425, Madrid 45.—, Amsterdam 206.30, Berlin 121.—, Dunaj 71.50, Stockholm 110.05, Oslo 109.—, Kopenhagen 110.—, Sofija 3.71, Praga 15.15, Varšava 57.20, Budimpešta 90.025, Atene 6.50, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingfors 10.—.

Dinar notira na Dunaju: deviza 12.65, valuta 12.50.

Vrednostni papirji

Na zagrebški borzi je bila danes tendenca za vojno škodo čvrstejša in je znašal promet 1000 komadov. Tudi 8 % Bler je bil danes čvrstejši in ga je bilo zaključenega 3000 dol. Na belgrajski borzi je bila promptna škoda po začetni čvrsti tendenci slabša in je znašal promptni promet 500 kom., za novembarski termin pa 600 kom. Nadalje so bili v Belgradu zaključki: 7 % inv. posojilo 15.000, begluške obveznice 210.000, 8 % Blerovo posojilo 2000 dol. in 7 % Blerovo posojilo 1000 dol.

Ljubljana. 8 % Bler. pos. 68 bl., 7 % Bler. pos. 60 bl., Stavba 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7 % inv. pos. 64—64.50, agrari 30—35, vojna škoda ar. 281—284, kasa 281 do 284 (283, 284), 11. 283—284 (283), 12. 283—286, 8 % Bler. pos. ar. 65—66 (65, 66), kasa 65—66, 7 % Bler. pos. ar. in kasa 58.50—59, 6 % begl. obv. 43—44 (43, 44), Pos. mesta Zagreba 80 bl., Tobač. srečke 25 bl., Srečke Rdeč. križa 35 bl.

Belgrad. Narodna banka 4.900 den., 7 % inv. pos. 65—66, agrari 33 den., vojna škoda 281 do 283 (287, 284, 282), 11.284 den. (289), 6 % begl. obv. z. 42.75—45, 8 % Bler. pos. z. 66, 7 % Bler. pos. z. 59.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 93.25, Wiener Bankverein 13, Escomptes, 117, Zivno 72, Alpine 11, Trboveljska 25.60, Kranj. ind. 41.50.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: dolnjebačka 79 kg 2 % 245 z. Vse ostalo je neizpremenjeno. Promet: 28 vagonov.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Promet: 136 vagonov.

Budimpešta. Tendence neodrejena. Promet sreden. Pšenica: dec. 10.73—10.92, zaklj. 10.73 do 10.74. Marec 11.76—12.—, zaklj. 11.77—11.78. Rž: dec. 12.85. Marec 13.65—13.85, zaklj. 13.73—13.75. Kozuza: maj 13.78—13.80, zaklj. 13.77—13.80.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica dec. 70, maj 74, jul. 74.75.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 70, maj 71, julij 72, dec. 65.875, kozuza maj 51.75, julij 53.875, dec. 46.25, oves maj 31, julij 31.25, dec. 28, rž marec 60.5, maj 61.75.

Živina

Dunajski prasijski sejem. (Poročilo trvdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Priganosti je bilo 10670 pršutarjev in 6890 špeharjev, iz Jugoslavije 3482. Cene: Špeharji najboljši 1.67, I. 1.60—1.65, II. 1.55—1.57, kmetski 1.45—1.55, najboljši 1.65, pršutarji 1.20—1.75, najboljši 1.80. Tendence: Cene so ostale skoro do konca neizpremenjene, ob koncu pa so se znižale.

Vič

Radi brezposelnosti in pomanjkanja se je v našem industrijskem kraju zasnova podpora akcija za lajšanje bede v predstoječi zimi. Da bo mogla ta prepotrebna akcija vršiti čim častnejše in dostojnejše svoje vzvišeno naloge, nujno potrebuje socialno čutečih in radodarnih src. Po svojih zastopnikih bo zato po domači občini obiskovala v zimskih mesecih prijatelje ubožnih slojev in prosila za mali dar — v denarju, živilih ali v stari, ponošeni obleki. Podpore bo delila po največji previdnosti in le resnično potrebnim v domači občini, zlasti bo skrbela za revne in lačne otroke. Nabrani denar bo porabila za življenjske potrebščine in za pokritje neplačane

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.
Sreda, 11. novembra: VEST. Red B.
Četrtek, 12. novembra: Zaprio.
Petek, 13. novembra: BREZ TRETJEGA. Red A.
Sobota, 14. novembra ob 16: KRALJ NA BETAJ-NOVI. Dijaška predstava. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.
Sreda, 11. novembra: KOSTANA. Red A.
Četrtek, 12. novembra: DAMSKI LOVEC. CAR SE DA FOTOGRAFIRATI. Red E.
Petek, 13. novembra: Zaprio.
Sobota, 14. novembra: AIDA. Gostuje ga Villan-Kunčeva. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 11. novembra: Zaprio.
Četrtek, 12. novembra ob 20: KONEC POTI. AB. C.
Petek, 13. novembra: Zaprio.
Sobota, 14. novembra ob 20: KRALJ NA BETAJ-NOVI. Premijera.
Nedelja, 15. novembra ob 15: CIRKUSKA PRINCESA. — Ob 20: MAYERLING. Znižane cene.

Iz društvenega življenja

Slovensko filatelistično društvo. Nocoj ob pol 21 predavanj: »15- in 20-kronske slovenske znamke«. Kraj: »Cinkole«, Kopitarjeva ulica.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 11. novembra: Opoldanski program odpade — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Zabavno čtivo — 19.00 Ruske recitacije, recitirata ga. Marija Maver iz Monakovega in univ. prof. dr. Preobraženski: Odlomki iz Gogoljevih komedij »Revizor« in »Ženitev« — 19.30 Literarna ura: Franc Vodnik: O pesmih Srečka Kosovega — 20.00 Martinov večer — 22.00 Salonski kvintet — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Četrtek, 12. novembra: 12.45 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Drago Ulagaj: Gimnastične vaje — 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanska — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina — 20.00 Jugoslovanski večer (prenos iz Zagreba) — 22.00 Čas, dnevne vesti — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi:

Četrtek, 12. novembra:
Belgrad: 12.05 Radio orkester — 17.00 Narodne pesmi — 17.30 Jaaz — 20.00 Jugoslovanski večer; prenos iz Zagreba — 22.10 Večerni koncert radio orkestra. — Zagreb: 12.30 Plošče — 17.00 Balajke — 20.00 Jugoslovanski večer zagrebske filharmonije — 22.00 Lahka glasba. — Budapest: 12.05 Pijanisti koncert - pesmi — 17.35 Koncert vojaške godbe — 19.30 Prenos in državne opere Ciganska glasba. — Rim: 13.10 Plošče — 21.00 Simfonični koncert. — Milan-Torino: 11.15 Pesta glasba — 20.35 Madame Butterfly, opera. — London: 19.35 Večerni koncert — 21.00 Kvintet — 22.05 Pester program. — Stuttgart: 12.00 Koncert — 12.35 Pihala — 19.45 »Okrog ljubezni«, igra — 20.45 Schillerjev humor — 21.15 Komična opera — 22.50 Plesna glasba. — Berlin: 20.00 Operetni večer. — 22.00 Plesna glasba. — Dunaj: 11.00 Orkestralni koncert — 13.10 Plošče — 20.00 »Le pogumno«, igra — 22.20 Večerni koncert. — Katowice: 12.35 Opoldanski koncert — 20.15 Večerni koncert — 22.00 Lahka plesna glasba. — Praga: 19.20 Prenos iz studija. — Trst: 12.30 Plošče — 13.00 Pesta glasba — 17.50 Lahka glasba — 20.35 Plošče — 20.45 Komedija — 22.25 Lahka glasba.

Zapustil nas je naš predobri soprog, oče, svak, brat in stric, gospod

Josip Strmšek

policijski pristav.

Pogreb nepozabnega se bo vršil dne 12. novembra iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

Maribor-Celje, 10. novembra 1931.

Elizabeta Strmšek, soproga; Josip, Stefan in Rupert, sinovi; Marija Vigec-Cuš, svakinja — in ostali sorodniki.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 60 par. Najmanjši oglas 1.50 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor upnik! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Služkinja
vajena vsakega dela, išče službo pri manjši, dobri krščanski družini. Nastop takoj. — Naslov v upravi pod št. 13.294.

Službo dobe

Vajenca
sprejme pekarna Gustava Jelenc, Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica 7.

Služkinja
samostojna gospodinja - kuharica, z dobrimi spricavali, srednje starosti, vajena kmetijskih del, se sprejme s 1. dec. v župnišče z majhnim posestvom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Župnišče« št. 13.292.

Kuharica
se sprejme takoj pri Alb. Vicel, Maribor, Gosposka ulica 5.

Kuharica
se sprejme k boljši družini, ki zna okusno kuhati, ter pospravljati tudi fine, parketirane sobe. — Biti mora zdrava, vajena snažnega gospodinjstva in poštenega in mirnega obnašanja. v starosti 25—35 let. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.315.

Učenko, učenca
dobrega računarja, sprejme trgovina mešan. blaga v Ljubljani. Oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.307.

Stanovanja

Trisobno stanovanje
z vsemi pritliklinami na Miklošičevi cesti se odda v najem s 1. febr. 1932. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.265.

Oddam
tri parketirane sobe in kuhinjo za 800 Din v Kozlezi, Zelena pot 6.

Stanovanje
za 300 Din mesečno v novi hiši, 2 sobi, kuhinja, drvarnica, stranišče, 50 m² vrta, se odda. Cesta dveh cesarjev - nasproti št. 14.

Dve sobi
prazni, ena s štedilnikom oddam na Opekarski cesti št. 23.

Stev. 3577/1931.

RAZGLAS

Pri mestni občini Kočevski se odda provizorično mesto občinskega službe proti mesečni plači po dogovoru. Prošnje, svojeručno pisane in pravilno kolkovane, je vložiti do vstetega dne 25. novembra 1931 pri podpisnem županstvu. Sprejemni pogoji so razvidni iz natečaja, ki je objavljen v »Jugoslovanu« št. 264 z dne 10. novembra 1931 v oddelku »Službene objave«.

Županstvo mestne občine Kočevje, dne 7. novembra 1931.

Kabinet

zračen in solnčen, oddam z vso oskrbo. Naslov v upravi Sl. pod št. 13.311.

Stanovanje

2-sobno, ne izven mesta, išče snažna, mirna stranka. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Solnčno« št. 13.299.

Išče se

sobica s štedilnikom — skromno nameščena in poceni. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Stalno stanovanje«.

Solnčno stanovanje
dveh sob z balkonom in pritliklinami se odda blizu Sv. Petra za 1. decembar. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.316.

Vnajem

Trgovina
v Novem mestu na prometni točki se odda v najem z vsem inventarjem. — Ela Kastelic.

Trgovski lokal
na Miklošičevi cesti se odda za takoj ali pa s 1. februarjem 1932 v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.264.

Pouk

Čamernikova šolerska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Gojko Pipenbacher
koncesion. šolerska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. — Zahtevajte informacije.

Pouk v latinščini
po specialni metodi. Sijajni uspehi. — Jezikovna šola. Gosposka ulica 4-I.

Objave

Izjaval
Kranje Kristina, posestnica v Korenjaku, občina Turški vrh-Zavrče, okraj Ptuj, izjavljam, da nisem nobena plačnica za mojim možem Kranje Francetom.

Velika prost. dražba
najrazličnejših predmetov se bo vršila v petek in soboto v Igriški ulici 10 v komisijaki trgovini.

Denar

Mlinsko podjetje

sprejme vsled novega žitnega režima družabnika odnosno solastnika s primernim kapitalom. Popolna sigurnost in visoka rentabilnost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 13.174.

Družabnika (-co)

sprejem za zelo rentabilno trgovsko podjetje. Mlada moč z osebnim sodelovanjem zaželjena. — Kapital dobro naložen. — Dopise pod »Bodočnost« na upravo »Slovenca«.

Posestva

Parcelo v Kozlezi
na lepem kraju, 508 m², takoj prodam. Polzve se v Trnovem, Cerkvena ul. 19, podstrešje, levo.

Stavbna parcela
majhna, na Ježici, jako ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.317.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih žlahtnih jabolk

samo vagonске množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na Stajersko sadjarsko zadrugo v Mariboru, Miklošičeva 2.

Prodamo

Hruške in jabolka
najokusnejše, kisle, Stajerske, ameriški zaboji 25 kg. Primissima 5.—, prima 4.—, sekunda 2.75 Din — kg franko vsaka postaja povzette razpošilja: Postržin, Krško.

Drva, premog,
trame in deske, dobite najboljšje pri Jos. Preslesniku nasl. Drobniča, Ljubljana, Janševa ulica, telef. št. 3389.

Ia suhe češplje
vreče 50 kg Din 240.—; Ia orehi vreče 40 kg Din 180.— franko vsaka žel. postaja razpošilja Drechsler G., Tuzla, Bosna.

Dražbeni oklic

Dne 16. novembra t. l. ob pol 10 se bo vršila v sobi št. 6 okrajnega sodišča v Kamniku javna sodna dražba sledečih nepremičnin:

- VI. št. 196 k. o. Mekinje — vila št. 47 v Mekinjah z drvarnico in zemljiškimi parcelama v cenilni vrednosti 123.280 Din.
- VI. št. 223 k. o. Mekinje — park pri tej vili v cenilni vrednosti 23.108 Din.
- VI. št. 154 k. o. Županje njive — travnik na kamniškem vrhu v cenilni vrednosti 2548 Din.
- 1/2 VI. št. 987 in 988 k. o. Kamnik, obstoječih iz 4 zemljiških parcel v Kamniku-Graben v cenilni vrednosti 102.700 Din.
- VI. št. 38 k. o. Jarše — hiša št. 22 v Jaršah (mlin s pritliklinami in vodno silo 34 konj. sil) ter 2 zemlj. parceli v cenilni vrednosti 163.030 Din.
- VI. št. 38 k. o. Jarše — 2 zemlj. parceli (travniki in njiva) v cenilni vrednosti 9000 Din.

K nepremičnini VI. št. 38 k. o. Jarše (mlin) spadajo sledeče pritlikline: 1 vreteno za kolo s tubo, 1 večja transmisija, 3 manjše transmisije ter dynamo z 9 HP s stikalno ploščo v cenilni vrednosti 8500 Din.

Kavcija znaša za vsako izmed navedenih skupin 10 odst., najmanjši ponudek pa dve tretjini cenilne vrednosti. Najvišji ponudek je plačati v treh obrokih, od katerih zapade prvi v 14 dneh po pravomočnosti domika, ostanek pa v dveh enakih obrokih v dveh mesecih po pravomočnosti domika. Podrobnejša pojasnila so na razpolago pri okrajnem sodišču v Kamniku, kjer so tudi na vpogled dražbeni pogoji, kakor tudi pri dr. Kuhelj Karlu, odvetniku v Ljubljani, Dunajska cesta 6/II.

Dražba teh zemljišč bi se imela prvotno vršiti 26. oktobra t. l., pa se je preklcala z ozirom na volitve.

2 lepi moški obleki
poceni naprodaj. Strosmayerjeva ulica 3.

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Illica 82, Kemična čistilnica perla.

Kanarčke
izborne harcerje-vrvice, prodaja H. Subić, Dalmatinova ulica 10, II. nad., desno. Samci po 150 Din, samice po 50 Din, par po 175 Din.

Obrt

Polenovko
namočeno, se dobi vsak petek pri I. Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica.

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Šival. in pletil. stroje
popravlja in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Preskrbite si
za zimo predpečnike in štedilne grelce pri Franc Kosmač, Ljubljana, Jernova ulica 5.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Mreže za postelje
izdeluje najceneje samo tvrdka Pavel Strgulc, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alko«. — Sprejema tudi popravila.

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje
Ignacij Narobe
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Priporočajte povesd dnevnik
»SLOVENE«

Mlinarji!
Rz. proto, ajdo in točmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24. Velotirgovina žita in moka.

Nogavice
rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG LJUBLJANA, Zbilovska ulica in Stari trg

Sveže in suhe gobe
kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte pojasnila.

Namizna jabolka
prvovrstna, razpošiljam po najnižji cenl. — Peter Setina, Radeče — Zidani most.

Zahvala

Iskreno zahvalo izreka žalujoča rodbina Nagode vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku ljubljeno soprogo in mater

Ivano

posebno pa č. g. župniku Tomažinu za njegove lepe in tolažilne besede ter tudi pevcem, ki so ji zapeli v poslednje slovo.

Ziče, dne 9. novembra 1931.

Žalujoči ostali.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Tisoči, ki so ostali in jih je žejalo po osveti — med njimi je bil tudi voj Katmel — so poslali na gradišče trojico mož. Prestrašenim gradničarjem so povedali, da so galski rod in prijatelji, zavezniki njihovega kralja Prona in kralja Istrov Epula, ki stojita s svojo vojsko ob morju in sta pripravljena, da udarita na Rimljane, kateri so bili nje zajeli in jih potem nagnali domov.

Kar nas je ostalo, in dosti nas je, pogledjte v dolino, ne moremo kar tako prenesti rimske oholosti, pa se hočemo pod vodstvom našega voja Katmela v družbi s Karni in Istri maščevati nad Rimljani. Tako smo se zakleli in svojo zakletve izpolnimo!

Strah in nezaupanje sta izginila. Silani so se pobratili z Gali in jih pogostili in ko so odhajali, so se jim pridružili, da bi prišli tudi oni pravčasno v pomoč kralju, ki se bori za zemljo očetov ob morju. Vedeli so, da bi tudi gorati del dežele prišel ob svobodo, ako bi zapadle njizine v suženjstvo. In ed gradišča do gradišča se je množila galskokarnska vojska, ki se je pomikala ob Sonciju hrumno in šumno, kakor bi se hotela kosati z njim, ki je glasno hrumel in šumel mimo skal in čeri in jim kazal proti jugu...

V rosnem, svežem jutru, ki je sledilo viharji noči, so imeli za seboj že Silikanski gradišče in jezero in kot bi se jim mudilo, so se ognili karusadskih lesov in spešili preko ravni. Nič se niso bali, celo

želeli so, da bi naleteli na Rimljane in jim pokazali svojo moč, preden bi se javili kralju Pronu ali Epulu. Niso srečali Rimljanov, pač pa so vzbudili strah med Karni in Istri.

Ena je z Medejskega gradišča opazila, kako se pomika preko ravni proti Epulovemu taboru velika vojska. Nič ni mogla razložiti, kdo bi bili, in v strahu, da je sovražnik, ki hoče pasti Epulovim četam v hrbet, je obvestila očeta o nevarnosti. Oče ni mogel verjeti, a ko je tudi sam šel in videl nepričakovana krdela, katerim ne bi bil kos s svojo medejsko posadko, je odposlal brze jezdece do Epula, da bi ga opozorili na nevarnost, ki se bliža s severa.

V Epulovem taboru je bilo vse živo in pri delu. Preizkušali so loke, pripravljali pšice, da jim ne poidejo, brusili sekire in meče, ostrili kopja, obsekavali kije, pračarji so prirezovali široke jermene, tolkli kremen v primerne kose, ki naj bi nadomestili svinčene kroglice, ako bi jim pošle. Vso to mrzličnost so bili povzročili Rimljani, zakaj Epulo je ugovarjal, da so se po odhodu Galov začeli pripravljati na boj, in je pričakoval njihov napad. Pronovi jezdeci, ki so mu sporočili, da se bliža od severa velika vojska in da ni več daleč, so ga iznenadili. Domačih čet ni pričakoval, ker so se bili že vsi odzvali, kar jih je bil določil s kraljem Pronom za prvo boje.

»Sovražnik, Rimljani!« je vzkliknil. »Po dolini Natise so morali odposlati eno izmed legij, da je zavzela gore in prodrla potem brez odpora ob Sonciju nizdol, da nam pride za hrbet in nas istočasno napadejo od dveh strani. Le čudno, da je ob Natisi mirno in nismo opazili še nikakega premikanja čet!« je pomislil, a vendar ni okleval in odlašal.

»Nad sovražnika!« je dal povelje.

Vojska Istrov in Karnov je planila v vrste in že je bila pripravljena, da udari proti severu, ko je zaslišala rog, ki je trobil njen znak. V trenutku je začudeno obstala. Da bi bila to vojna zviljača Rimljanov? Ne, doslej znaka še niso trobili — znan je samo domačinom. Rog se je ponovno oglašil in že bliže. Tako bi se Rimljani vendar ne upali bližati, Epulova vojska je zagnala vesel vik in krik, ki je narastel v pravo bučanje, ko so se pojavili pred njo prvi oddelki Galov in Karnov iz gorenjskih krajev.

Kralj Epulo, prišli smo, da se ti pridružimo in se maščujemo nad Rimljani, ki so nas v svoji oholosti izgnali iz naše zemlje. Sprejmi nas med svoje in nas vodi! V prve vrste nas postavi, da izlujemo svoj gnev in poravnamo s krvavimi meči, kar smo jim ostali dolžni!« je pozdravil Katmel istrskega kralja.

V prve vrste, v prve vrste!« so zaklicali Gali, ki so bili ob svojem voju in njihov klic je odmel iz tišočev.

Epulo je potegnil meč in v znamenje bojnega bratstva je udaril voja Katmela trikrat na desno ramo in mu potem stisnil roko in rekel:

Katmel, sprejemem te med svoje z vojsko vred. Sedaj pa naj le pridejo Rimljani!« Je še glasno zaklical in pogledal jasno po vojski, ki je še vedno stala v vrstah.

»Ne čakajmo jih, planimo nanje!«

»Nanje, nanje!«

»Preženimo volke grabežljive!«

»Preženimo jih, preženimo!«

»Dovolj zemlje imajo, naše jim ne damo!«

MotvozGrosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Osobje predstojništva mestne policije je nenadoma izgubilo dne 9. nov. 1931 svojega vzornega in dobrega tovariša, gospoda

Josipa Strmšek
policijskega pristava

Pogreb se bo vršil dne 12. nov. ob 15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Ohranjen mu bodi trajen in časten spomin!

Celje, dne 10. novembra 1931.

OSOBE PREDSTOJNIŠTVA
MESTNE POLICIJE.

Zahvala

Vsem, ki ste ob prebriski izgubi naše ljube mame

Marije Kastelic

z nami sočustvovali in nas tolažili, vsem, ki ste jo v tako obilem številu spremili k počitku in darovali vence, zlasti tudi domačemu pevskeму zboru za tolažljivo petje, obilno povrni ljubi Bog!

Molite zanjo!

Predole, dne 10. novembra 1931.

RODBINA KASTELICEVA.

R

adi zmanjšanja zaloge do 15. XI. velika odprodaja

raznih predmetov z 20% popustom

Cene so na vseh predmetih razvidne! — Krijte svoje božične potrebe že pri sedanjem ugodnem nakupu.

FRANC KORMANN - MARIBOR
GOSPOSKA ULICA 3

Kvalitetna znamka
za pecivni prašek
in vanilin sladkor.

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la bron, umetniško izvršene, izdeluje samo

Ing. J. & K. Bühl, Maribor,
Aleksandrova cesta 35. — Odlični iz bron, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.

Najboljši nakup za zimo

nogavic in rokavic, pletenin in puloverjev, robcev, kravat, srajc, čipk in vezenin, volne, D. M. C. prejice, torbic, aktovk, dežnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike

Na malo

Na veliko

samo pri

Jos. Petelinc, Ljubljana
za vodo

ZA KLEPARSKE MOJSTRE, pomočnike, vajence in obrtno nadaljevalne šole pripravne strokovne rizbe I. del prodaja: ING. RUDOLF TREO, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12 Cena DIN 62.—.

Mod. politehnični zavod — Paris

20. leto. — Studij za inženjerje »In absentia«. — Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elek-traren; železobeton, centralna kurjava. V nemškem in francoskem jeziku. Krajši študij za kandidate s posebno predizobrazbo. — Pravila in programe daje: GENERAL SEKRETARIAT (dépt. L. S.) 34-38 Rue Hallé, Paris.

Sukneni ostanki

za površne suknje in obleke

pod ceno!

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Mathek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

JESENSKE IN ZIMSKE NOVOSTI!

manufakturnega, modnega in suknenega blaga v veliki izbiri po konkurenčnih cenah pri

KUHAR & HROVAT - modna-manufakturna trgovina
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 9

Brez posebnega obvestila.

V nedeljo ob pol 4. popoldne je v Zagrebu nenadoma Bogu udano umrl naš dobri oče, soprog, brat in stric, gospod

Franc Golob

tovarnar na Viču in v Vintgarju

Pokojnega prepeljemo danes v Ljubljano, kjer se bo v **sredo dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne** vršil pogreb iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo, da ohranite blagega pokojnika v lepem spominu.

Vič pri Ljubljani, dne 10. novembra 1931.

Žalujoči ostali.